

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Conturile naționale financiare

Raport anual 2023

Conturile naționale
financiare
Raport anual 2023

NOTE

Conturile naționale financiare – Raport Anual 2023 a fost elaborat în cadrul Direcției statistice pe baza datelor statistice disponibile la finalul lunii octombrie 2024.

Seriile de date pentru perioada 1995-2023 au fost elaborate în conformitate cu metodologia SEC 2010 și sunt disponibile pe website-ul BNR:
<https://www.bnr.ro/2023-conturi-nationale-financiare>.

Datele pot fi supuse unor revizuri periodice.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative sau necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României,
Str. Lipscani nr. 25, cod poștal 030031, București
tel.: 021/312.43.75; fax: 021/314.97.52
internet: <http://www.bnr.ro>.

ISSN 2066-5547 (versiune tipărită)

ISSN 2247-594X (versiune online)

Cuprins

Societăți nefinanciare (S.11)	5
Societăți financiare (S.12)	9
A. Instituțiile financiare monetare (S.12K)	9
B. Intermediarii financiari nebankari	12
Sectorul fondurilor de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124)	15
Sectorul alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125)	19
Sectorul societăți de asigurare (S.128)	24
Sectorul fonduri de pensii (S.129)	26
Administrații publice (S.13)	28
Gospodăriile populației (S.14)	34
Restul lumii (S.2)	41
Conturile financiare pe sectoare contraparte (stocuri, 2023)	47
Secțiuni grafică	57
Aspecte metodologice	65
Lista graficelor	77

SECTORUL | Societăți nefinanciare (S.11)

Pe parcursul anului 2023, economia românească s-a menținut pe traiectoria ascendentă, cu o dinamică de 2,4 la sută, mult peste media Uniunii Europene și a zonei euro (0,4 la sută)¹. Contribuția predominantă la creșterea economică a fost dată de formarea brută de capital fix, ce a devansat consumul intern. Astfel, investițiile au devenit principalul motor de stimulare a economiei și au contribuit cu 3,6 puncte procentuale la avansul economic. Acumularea de capital în economia românească a continuat trendul pozitiv cu o rată robustă de creștere (+14,5 la sută), susținută de derularea proiectelor de infrastructură, continuarea proiectelor energetice centrate pe sustenabilitate, a investițiilor în activități economice generatoare de valoare adăugată mare, stimulate prin absorbția fondurilor europene, suplimentate cu derularea pachetului de măsuri de redresare Next Generation EU (NGEU).

Intensificarea implementării noilor tehnologii din domeniul digital și a celor care vizează eficiența energetică, accentuarea gradului de automatizare în sfera producției, creșterea capacităților de producere și stocare a energiei verzi și continuarea modernizării parcului auto au constituit principalii vectori de creștere calitativă și cantitativă a capitalului firmelor românești.

Această creștere a avut loc într-un context internațional marcat de continuarea războiului din Ucraina și de amplificarea tensiunilor din Orientul Mijlociu, alături de aplicarea unor politici monetare restrictive menite să aducă rata inflației în intervalul țintei. În același timp, eforturile de consolidare fiscal-bugetară au fost grevate de continuarea unor inițiative de sprijin și protecție a populației² și a mediului de afaceri. Cu toate acestea, în ultimul trimestru, s-au conturat semnalele privind o diminuare anticipată a cheltuielilor bugetare, prin aprobarea unui pachet de măsuri care au vizat veniturile directe, precum și impozitele și taxele indirecte³.

Sectorul nefinanciar a înregistrat un necesar net de finanțare de 1,7 la sută din PIB (Grafic 1). Avuția financiară netă⁴, a cărei valoare negativă este de 1 061,9 miliarde lei, relevă un grad de îndatorare financiară de 66 la sută din PIB.

Sectorul real a înregistrat creșteri în agricultură, construcții și servicii nefinanciare, singurele sectoare ce au marcat evoluții negative fiind cel industrial și cel al serviciilor financiare. Scăderea survenită în industrie este în linie cu tendințele

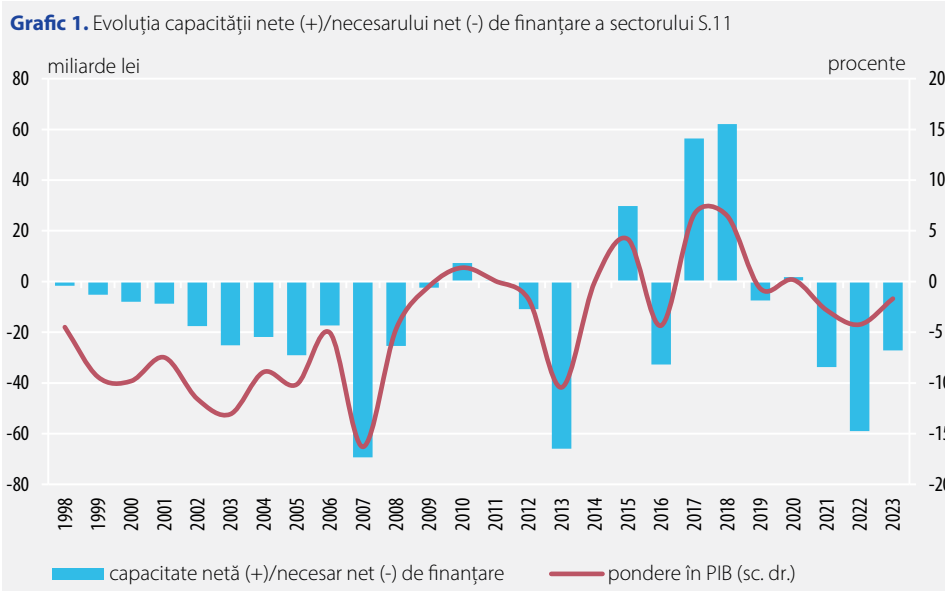
¹ Eurostat, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10_gdp/default/table?lang=en&category=na10.nama10.nama_10_ma

² Schemele de compensare și/sau plafonare a tarifelor pentru electricitate și gaze naturale, cardurile pentru alimente și cardurile de energie destinate persoanelor vulnerabile financiar; OUG nr. 67/2023 privind instituirea unei măsuri cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor la unele produse agricole și alimentare prin plafonarea adaosului comercial pentru produsele alimentare de bază

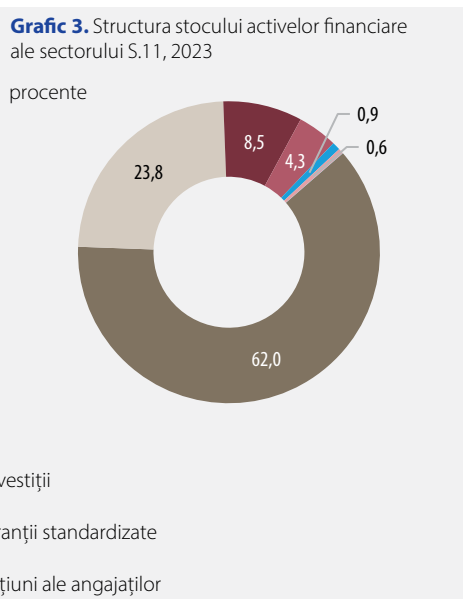
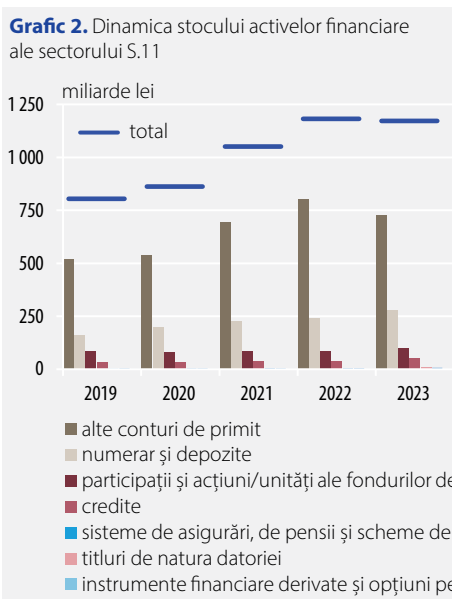
³ Legea nr. 296/2023 ce vizează alinierea facilităților fiscale pentru sectoarele IT, construcții, agricultură și industrie alimentară, începând cu veniturile lunii noiembrie 2023, precum și OUG nr. 90/2023 privind măsuri de reducere a cheltuielilor bugetare

⁴ Indicatorul avuție financiară netă reprezintă diferența dintre stocul activelor și stocul pasivelor financiare ale sectorului.

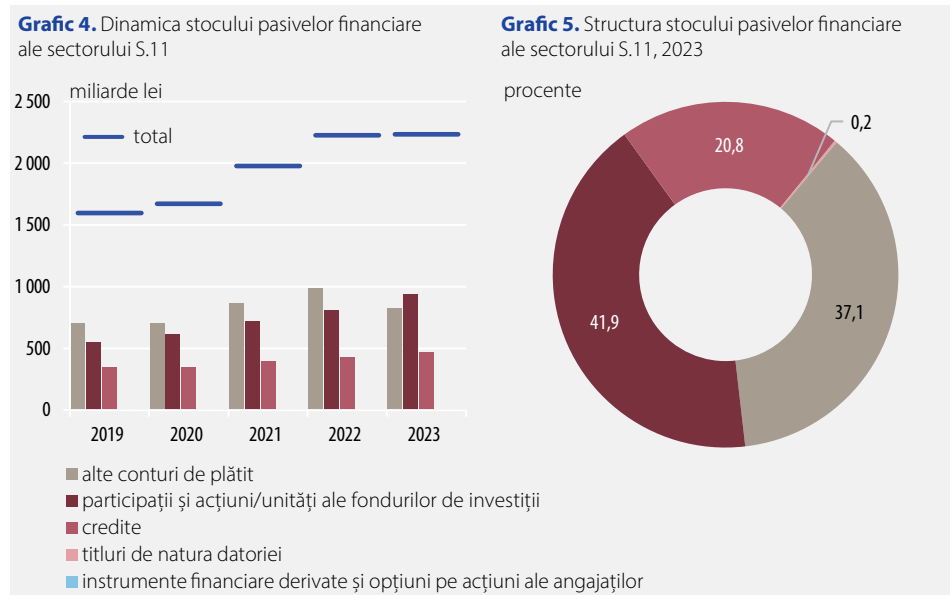
negative înregistrate de acest sector în statele membre ale Uniunii Europene considerate motoare de creștere ale regiunii, pe fondul modelului energetic sustenabil, al politicilor privind schimbările climatice și al măsurilor pentru protecția mediului. În acest context, la finalul anului 2023, activele financiare totale ale sectorului nefinanciar s-au menținut la un nivel comparabil cu cel din anul anterior.

Pe fondul unei volatilități economice generate de tensiunile geopolitice, sumele de primit între companiile nefinanciare au înregistrat o scădere de 15 la sută, reflectând o schimbare în structura modelului de finanțare. Lichiditățile plasate în depozite la bănci din România și din străinătate au continuat creșterea, cu 15 la sută (Graficele 2 și 3), în tandem cu dinamica pozitivă a creditelor acordate companiilor-mamă, precum și cu noile plasamente în obligațiuni guvernamentale.

Principalele obligații financiare ale sectorului nefinanciar au continuat să fie reprezentate de creditele comerciale și alte sume de plătit intercompanii, aporturile la capitalurile proprii, precum și contractarea creditelor financiare (Graficele 4 și 5). Stocul obligațiunilor emise de companiile nefinanciare românești pe piețele externe a revenit pe un trend ascendent, recuperând declinul înregistrat în anul anterior. Astfel, gradul de îndatorare⁵ al companiilor nefinanciare a atins 29 la sută din PIB, nivel ce confirmă dinamica în scădere instalată în anii precedenți.

Raportul dintre datorii și capitalurile firmelor nefinanciare a continuat să se îmbunătățească, ca urmare a ratei superioare de creștere a capitalurilor proprii⁶ (+15 la sută), comparativ cu cea a datoriilor financiare ale sectorului (+9 la sută).

Creditarea bancară a societăților nefinanciare s-a situat la aproape 196 miliarde lei, majorându-se cu 10 la sută față de anul anterior, în condițiile speciale ale menținerii ratelor dobânzii la un nivel ridicat și ale beneficiilor obținute din programul de ajutor de stat aprobat în contextul crizei pandemice prin OUG nr. 42/2020 și OUG nr. 89/2020 privind subvenționarea dobânzii și scutirea de comisioane bancare. Dinamica creditelor angajate de la instituții financiare nebancale autohtone a rămas crescătoare, cu o rată de 17 la sută.

Companiile nefinanciare românești au continuat să acceseze credite financiare externe, a căror valoare a atins 206 miliarde lei și care au reprezentat 16 la sută din datoriile totale; continuarea trendului de reducere a ponderii creditării externe din ultimii ani favorizează recuperarea potențialului de creștere a intermedierei financiare de către societățile financiare autohtone.

⁵ Sunt incluse creditele pe termen scurt (sub un an), creditele cu scadență mai mare de un an, titlurile de natura datoriei emise de companiile nefinanciare indiferent de scadență.

⁶ Una dintre măsurile de stimulare a creșterii capitalurilor proprii a fost adoptarea de către guvern a OUG nr. 153/2020, prin care se instituie măsuri de reducere a impozitului pe profit, a impozitului pe venitul microîntreprinderilor, dar și a impozitului specific firmelor românești, cu condiția creșterii capitalurilor proprii.

Datoriile comerciale și sumele de plătit intercompanii au rămas principala resursă autonomă de finanțare a sectorului nefinanciar, ponderea acestora în totalul datoriilor financiare ale sectorului fiind de 41 la sută, la care se adaugă sumele acordate ca împrumuturi de acționarii finali.

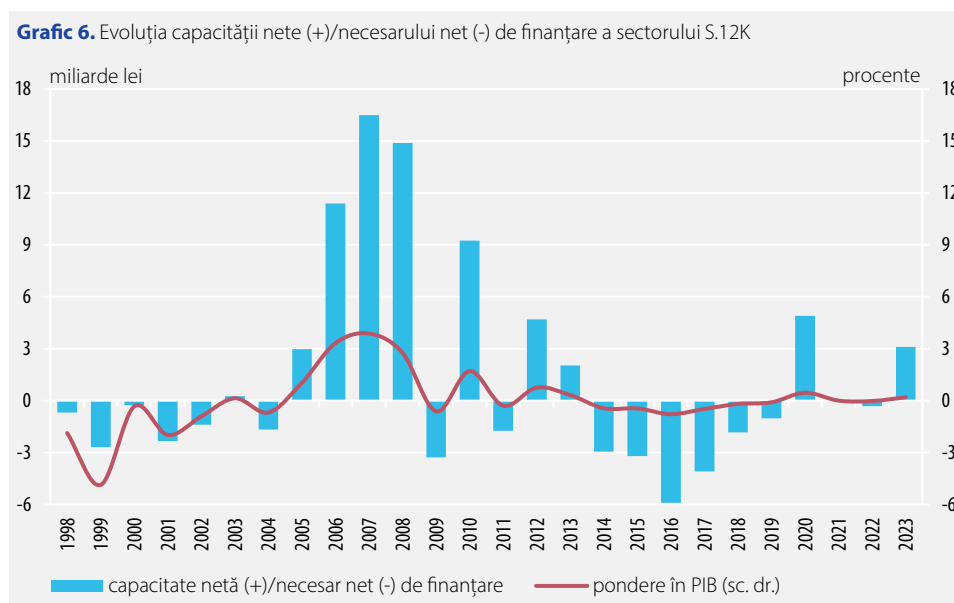
SECTORUL | Societăți financiare (S.12)

A. Instituțiile financiare monetare (S.12K)

Instituțiile financiare monetare (S.12K), conform metodologiei Sistemului european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (SEC 2010), includ banca centrală (S.121) și alte instituții financiare monetare. Acestea din urmă cuprind intermediarii financiari prin care efectele politicii monetare ale băncii centrale sunt transmise către alte entități din economie, respectiv către societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) și fondurile de piață monetară (S.123).

În perioada postpandemie, sectorul financiar a fost nevoit să se adapteze la noile condiții economice, în special la nivelul inflației. Banca Națională a României a adoptat o politică monetară mai restrictivă începând cu anul 2022, în scopul de a combate presiunile inflaționiste. Măsurile băncii centrale au condus la creșterea ratelor dobânzilor pe termen scurt, dar au contribuit la stabilizarea pieței financiare și la păstrarea unui echilibru între creșterea economiei și controlul inflației.

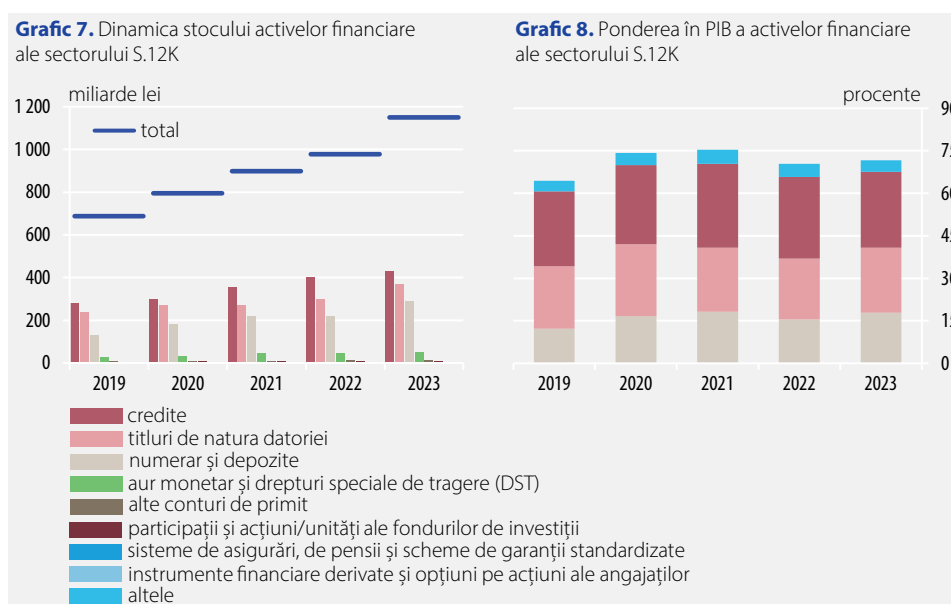
În anul 2023, băncile din România au traversat o perioadă stabilă, bazată pe câțiva factori-cheie: creșterea eficienței operaționale, o strategie de finanțare axată pe depozitele de la clienții individuali, orientarea către creditarea internă (cu o expunere externă de doar 9 la sută din totalul activelor la finalul anului).

În perioada 2019-2023, tranzacțiile financiare nete ale sectorului instituțiilor financiare monetare au fluctuat semnificativ, reflectând schimbări în necesarul de finanțare și capacitatea de a atrage resurse. În 2019, sectorul a înregistrat un necesar net de finanțare de 1 miliard lei, urmat de o îmbunătățire considerabilă în 2020, când capacitatea de finanțare a ajuns la 4,9 miliarde lei, pe seama măsurilor economice

implementate în contextul crizei pandemice. În anii 2021 și 2022, sectorul bancar a revenit la valori negative, indicând o reducere a resurselor disponibile, iar în anul 2023, acesta a consemnat din nou capacitate de finanțare (3,1 miliarde lei), semn al stabilizării pe fondul unei economii în recuperare și al măsurilor de sprijin din partea administrației centrale (Grafic 6).

În această perioadă, activele sectorului au înregistrat o creștere constantă, de la 977,7 miliarde lei la 1 150,1 miliarde lei, reflectând consolidarea economiei naționale și încrederea crescândă în sistemul bancar (Grafic 7). Aurul monetar și drepturile speciale de tragere (DST), componente esențiale ale rezervei internaționale a României, au înregistrat o ușoară creștere, de la 45,0 miliarde lei în 2022 la 47,5 miliarde lei în 2023, evoluție influențată de volatilitatea pieței globale.

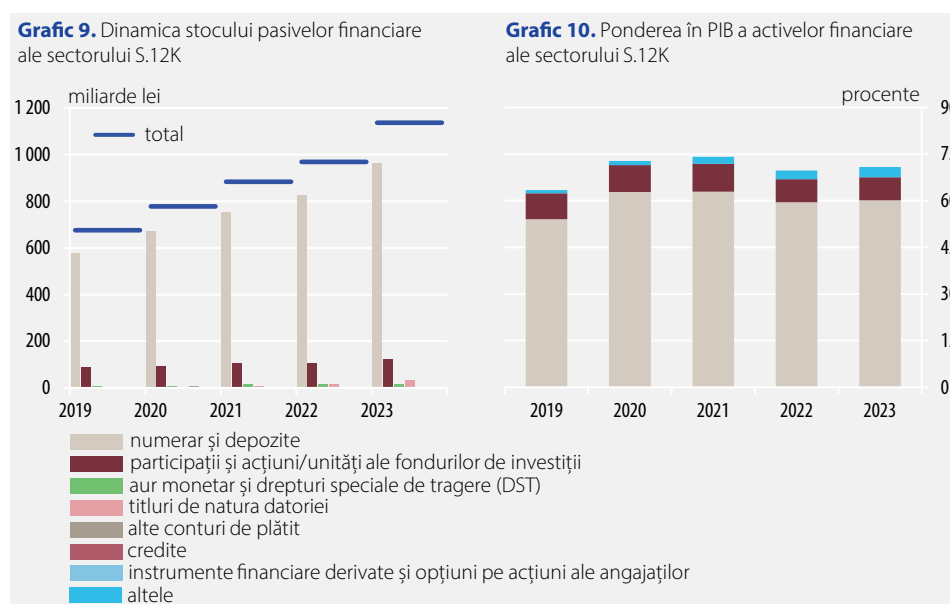
Numerarul și depozitele s-au majorat semnificativ, de la 130,8 miliarde lei în 2019 la 286,1 miliarde lei în 2023. Ponderea acestora în PIB a crescut de la 15,5 la 17,8 la sută (Grafic 8), pe fondul unei tendințe generale de economisire mai pronunțată. Creșterea depozitelor transferabile și a celor la termen, susținută de un mediu favorabil economisirii și acordării dobânzilor mai mari, a fost un factor important în această expansiune.

În ceea ce privește creditele, acestea au continuat să se majoreze, ajungând la 429,0 miliarde lei în 2023 (cu 7,2 la sută față de anul anterior), pe fondul unei cereri robuste din partea gospodăriilor populației și a sectorului privat pentru credite pe termen lung. Totodată, s-a observat o diversificare a tipurilor de credite, în special în segmentul creditelor ipotecare și al împrumuturilor destinate investițiilor în sectorul nefinanciar, reflectând rolul susținut al intermedierei financiare în sprijinirea economiei.

Titlurile de natura datoriei, o componentă importantă a activelor, au continuat să crească, de la 298,5 miliarde lei în 2022 la 368,6 miliarde lei în 2023. Această

expansiune a fost determinată de o diversificare a portofoliilor financiare ale instituțiilor, cu o creștere semnificativă a achizițiilor de obligațiuni pe termen lung.

Pe partea de pasive, sectorul analizat a înregistrat o evoluție semnificativă a structurilor de finanțare, în special în ceea ce privește numerarul și depozitele (Grafic 9). Acestea au consemnat o creștere permanentă, de la 576,4 miliarde lei în 2019 la 964,4 miliarde lei în 2023. Ponderea acestora în PIB a rămas relativ constantă (60,1 la sută în 2023), ceea ce relevă menținerea unui echilibru între active și pasive în cadrul bilanțurilor financiare ale instituțiilor (Grafic 10). Creșterea volumului depozitelor a fost susținută atât de depozitele transferabile, cât și de depozitele la termen, indicând o preferință continuă a clienților pentru plasamente pe termen scurt.

Participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții au avut o creștere treptată, de la 89,6 miliarde lei în 2019 la 120,2 miliarde lei în 2023. De remarcat este faptul că ponderea acestora raportată la PIB a scăzut ușor, până la 7,5 la sută în 2023.

În perioada 2019-2023, alocările în DST au înregistrat o creștere semnificativă, de la 5,8 miliarde lei în 2019 la 16,4 miliarde lei în 2023. Acest instrument financiar și-a consolidat poziția în structura pasivelor bancare, determinată de majorarea alocațiilor în DST de la FMI.

În ceea ce privește titlurile de natura datoriei emise, se observă o creștere semnificativă, de la 14,5 miliarde lei în 2022 la 30,1 miliarde lei în 2023, ca rezultat al emisiunii de obligațiuni în vederea susținerii cerințelor de capitalizare.

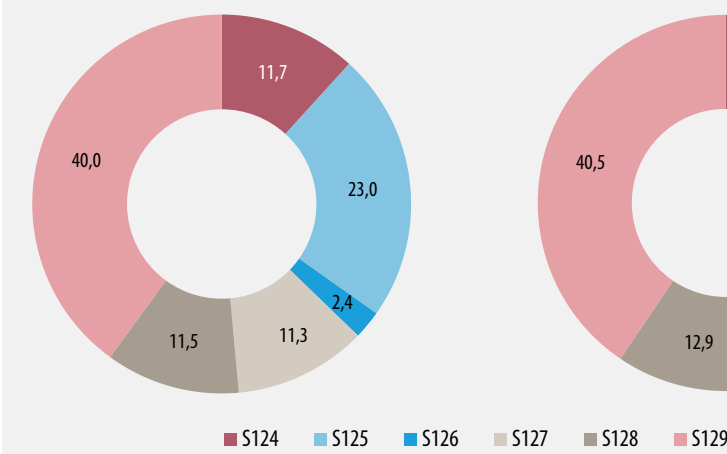
B. Intermediarii financiari nebancari

Din perspectiva intermediarii financiare nebancare, în anul 2023, valoarea activelor financiare ale agregatului intermediarilor financiari nebancari⁷ a totalizat 329,6 miliarde lei, în creștere cu 14,1 la sută comparativ cu anul anterior. Sursele de finanțare necesare derulării activităților de intermediere financiară, evidențiate în cadrul pasivelor financiare, au înregistrat o evoluție pozitivă de 15,2 la sută, similară cu cea a creanțelor financiare. Dinamica ascendentă a activelor și pasivelor financiare a fost determinată, în principal, de creșterea robustă a sectorului fondurilor de pensii, ca rezultat al gestionării strategice a portofoliului investițional de către administratorii fondurilor de pensii private (prin majorarea deținerilor de titluri de stat cu dobânzi atractive) și al evoluțiilor pozitive înregistrate de piața de capital la finalul anului 2023.

Analiza activelor financiare pe sectoare instituționale componente consemnează că, în România, la finalul anului 2023, sectorul fondurilor de pensii este principalul intermediar financiar nebanca, cu o pondere de 40 la sută din totalul creanțelor financiare, urmat de sectorul alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și fondurilor de pensii (23,0 la sută). Reprezentarea în structură a sectoarelor fonduri de investiții, societăți de asigurare și instituții financiare captive și alte entități creditoare relevă un nivel similar, de peste 11 la sută în totalul agregatului financiar analizat (Grafic 11). Aceeași ierarhie se identifică în cazul acumulării de pasive, determinată de necesitatea atragerii de fonduri pentru derularea activităților principale de intermediere financiară (Grafic 12).

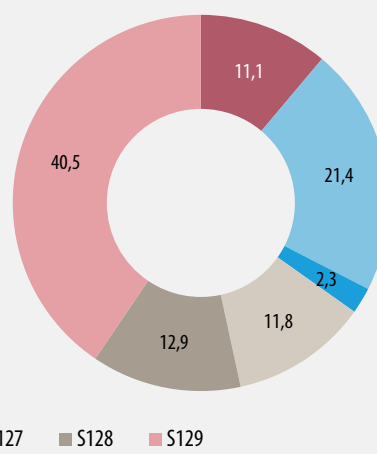
Grafic 11. Structura activelor financiare ale intermediarilor financiari nebancari pe subsectoare instituționale în 2023

procente

Grafic 12. Structura pasivelor financiare ale intermediarilor financiari nebancari pe subsectoare instituționale în 2023

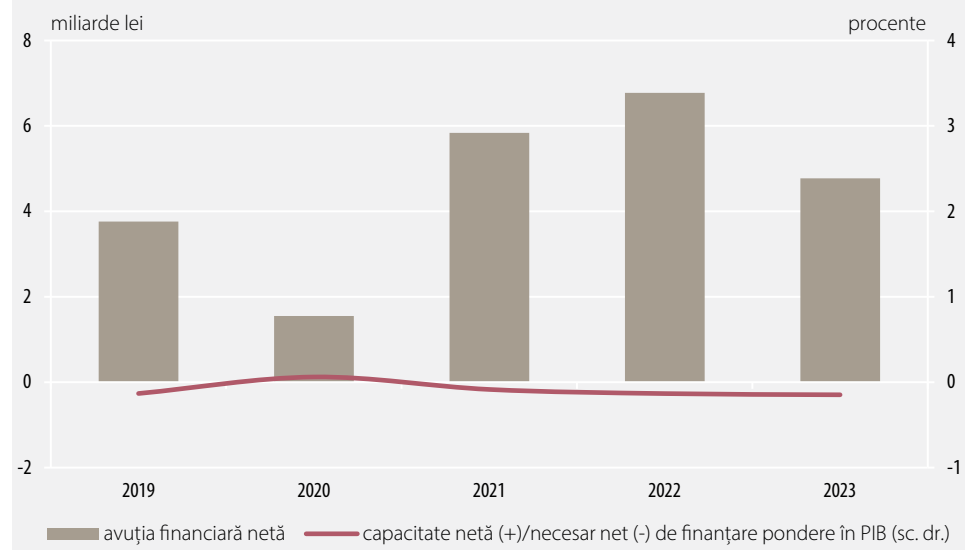
procente

⁷ Subsectoarele financiare incluse în analiza intermediarii financiare nebancare cuprind entități precum societăți de asigurare, fonduri de investiții, fonduri de pensii, brokeri de credit, companii de holding, instituții financiare nebancare, precum și alte entități cu activitate orientată în această direcție. Conform metodologiei Sistemului european de conturi naționale și regionale, ediția 2010, aceste tipuri de entități sunt cele clasificate în subsectoarele de la S.124 la S.129. Cu toate că activitatea principală a acestora este intermedierea financiară, diferența semnificativă față de instituțiile de credit este dată de faptul că aceste entități nu pot atrage depozite sau substitute pentru depozite de la alte unități instituționale.

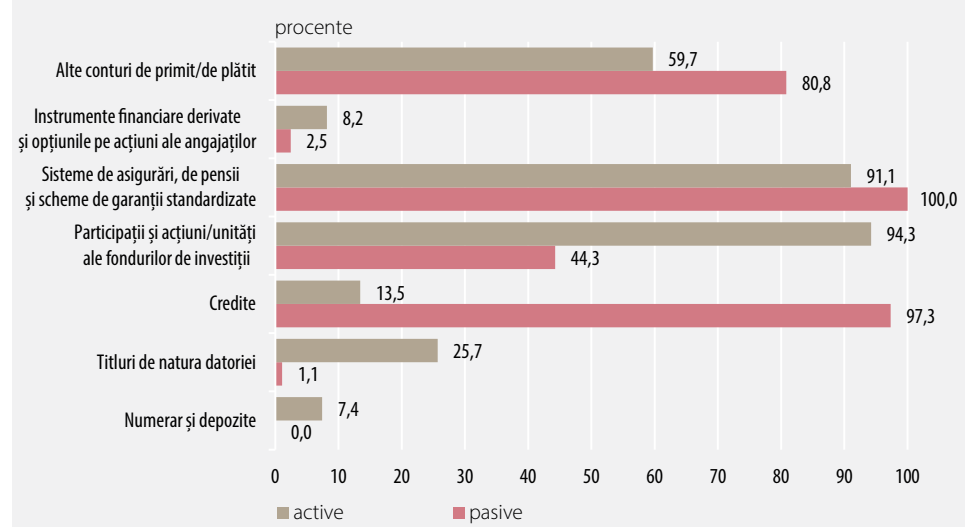
Avuția netă a intermediarilor financiari nebancaari s-a redus comparativ cu anul 2022 până la 4,8 miliarde lei (Grafic 13), în principal ca rezultat al valorilor negative înregistrate de sectorul societăților de asigurare (-4 miliarde lei) și de cel al instituțiilor financiare captive și al altor entități creditoare (-0,9 miliarde lei), contrabalansate de evoluțiile pozitive înregistrate de sectorul intermediarilor financiari, cu excepția societăților de asigurare (6,4 miliarde lei). În anul 2023, agregatul intermediarilor financiari nebancaari a înregistrat un necesar de net de finanțare de 2,4 miliarde lei (0,1 la sută în PIB), continuându-se tendința din anul precedent.

Grafic 13. Dinamica avuției nete și capacității (+)/necesarului (-) de finanțare a intermediarilor financiari nebancaari

În cadrul sectorului societăților financiare, ponderea societăților angajate în intermedierea financiară nebancaară reprezintă 22,3 la sută din totalul activelor financiare, în scădere cu 0,5 puncte procentuale față de anul 2022.

Grafic 14. Ponderea operațiunilor financiare derulate de entitățile angajate în intermedierea financiară nebancaară în activele și pasivele sistemului financiar în anul 2023

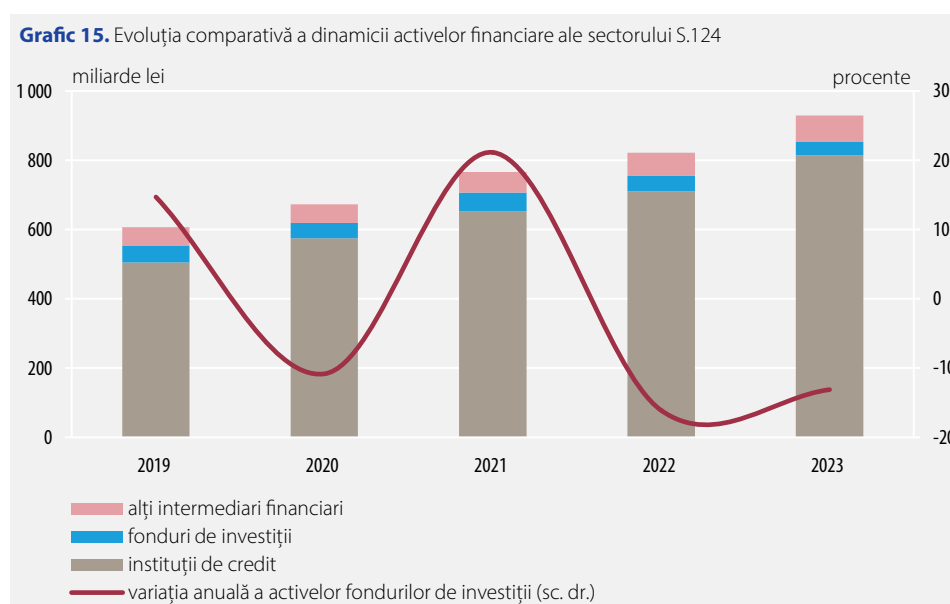

Structura pe instrumente financiare este intercorelată cu tipurile de intermediere financiară. Astfel, în portofoliul sectorului sunt majoritare activele societăților de asigurare și ale fondurilor de pensii, cu instrumentul financiar sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (91,1 la sută), precum și deținerile de participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (94,3 la sută) (Grafic 14). Principalele angajamente financiare rămân cele specifice societăților de asigurare (provizioane tehnice de asigurări generale și drepturi asupra asigurărilor de viață) și fondurilor de pensii (drepturi de pensie), acestea fiind singurele societăți care emit aceste tipuri de instrumente financiare. De asemenea, ponderea împrumuturilor (97,3 la sută) este angajată de alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și alte instituții captive.

O analiză detaliată a conturilor financiare ale principalelor subsectoare ale intermediarilor financiari nebankari este prezentată în continuare.

Sectorul fondurilor de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124)

Activele fondurilor de investiții au continuat trendul negativ (-13,1 la sută) declanșat în anul 2022, în mare parte ca urmare a vânzării acțiunilor Hidroelectrica aflate în portofoliul Fondului Proprietatea, generată de listarea din luna iulie 2023 în cadrul celei mai mari oferte publice inițiale (IPO) la BVB (Grafic 15). Cu excepția sectorului fondurilor de investiții, evoluțiile diferitelor segmente ale piețelor financiare sunt convergente, cu diferențe de intensitate în creștere, notabilă fiind performanța sectorului bancar, ale cărui active au înregistrat o dinamică superioară.

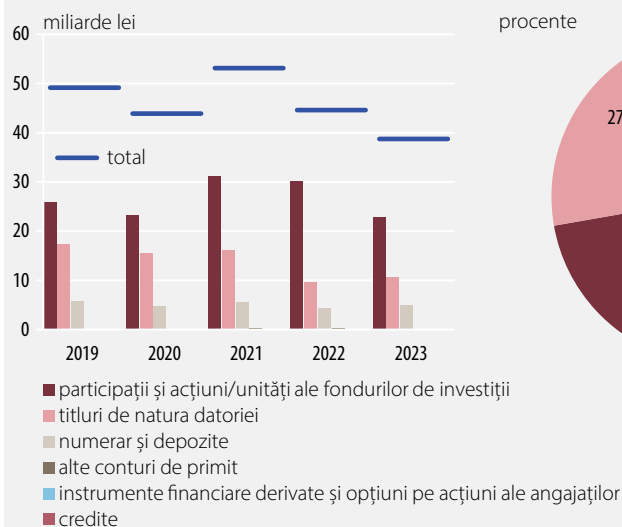
O caracteristică a pieței autohtone de capital este aceea că avantajele intermediarii financiare aduse de fondurile de investiții, prin direcționarea economiilor investitorilor către un portofoliu diversificat printr-o singură tranzacție și la costuri relativ mici, cu proiectarea unor randamente superioare celor oferite de economisirea clasică prin depozite bancare, sunt contrabalansate de lipsa tradiției în acest tip de investire, precum și de gradul mai mic al educației financiare în rândul populației. Astfel, cu o valoare a activelor de 39 miliarde lei, sectorul fondurilor de investiții se clasează după sectorul bancar, și după cel al altor intermediari financiari, în procesul de intermediere financiară.

Prevalența investițiilor în participații și acțiuni/unități de fond, evaluate la nivelul de 23 miliarde lei, este confirmată de contribuția de 59 la sută în portofoliul activelor fondurilor, în scădere cu aproape 9 puncte procentuale, ca impact al vânzării acțiunilor Hidroelectrica deținute de Fondul Proprietatea. Portofoliul de acțiuni listate a cunoscut o ascensiune notabilă (+31 la sută), susținută și de performanța pieței bursiere (indicele bursier BET a crescut cu 32 la sută)⁸.

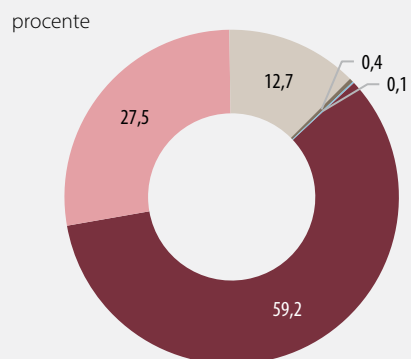
⁸ Bursa de Valori București, Rapoarte lunare, BVB_Raport lunar decembrie 2023.pdf

Recuperarea randamentelor de pe piețele de obligațiuni, după pierderile din anul anterior, a condus la creșterea ponderii acestora în structura portofoliului fondurilor de investiții la niveluri comparabile cu cele din anul 2022. Astfel, valoarea investițiilor în titluri de natura datoriei a revenit pe trendul ascendent, cu o rată de 11 la sută, iar lichiditățile au cunoscut o majorare, atât în ceea ce privește valorile absolute, cât și în structura activelor (Grafic 16).

Grafic 16. Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.124

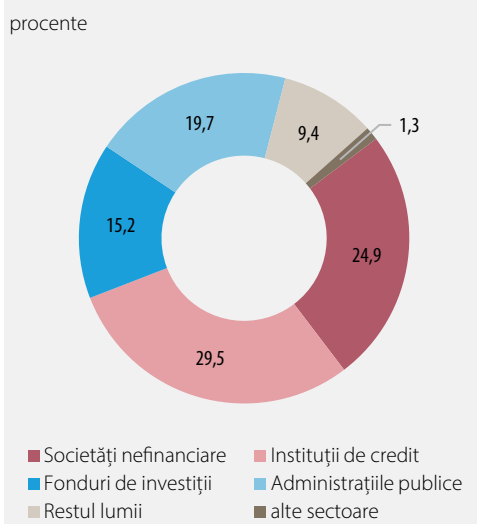
Grafic 17. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.124, 2023

Obținerea unor randamente favorabile pe termen lung în condiții de limitare a riscurilor este în strânsă corelație cu structura portofoliului de active financiare, structură ce definește politica de investiții. Interesul investitorilor pentru instrumentele clasice ale pieței de capital a continuat să se exercite, determinând dominanța fondurilor de investiții în acțiuni și a celor concentrate pe obligațiuni, în timp ce fondurile mixte, imobiliare și de alte tipuri au avut o contribuție mai mică. De asemenea, în cadrul politicii de investiții se remarcă apariția de noi fonduri cu o

strategie centrată pe investirea în active create pentru susținerea politicilor de mediu, sociale și de guvernanță (ESG).

Grafic 18. Structura creanțelor financiare ale fondurilor de investiții pe principalele sectoare contraparte, 2023

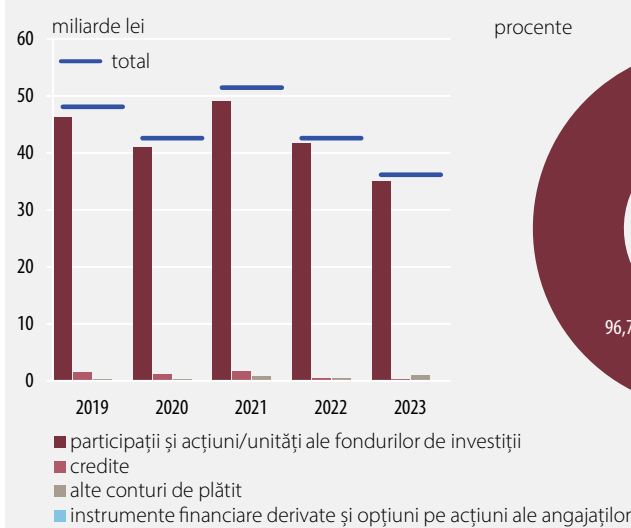

Analizând structura sectoarelor beneficiare de finanțarea intermediată de fondurile de investiții, se remarcă o pondere majoritară a sectoarelor rezidente, în timp ce sectorul extern reprezintă 9,4 la sută. În cadrul sectoarelor rezidente, finanțarea sectorului bancar românesc este predominantă, urmată de cea a societăților nefinanciare, prin acțiuni listate, acțiuni nelistate și obligațiuni corporative. Pe următoarele poziții în preferințele portofoliului investițional se

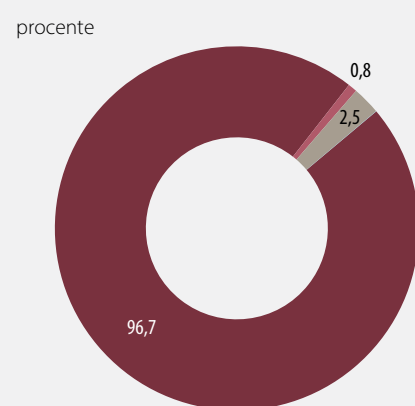
situează plasamentele în titluri de stat, pentru care fondurile de investiții manifestă un interes investițional în creștere (Grafic 18).

Dat fiind specificul intermedierei financiare a fondurilor de investiții, principala resursă de finanțare a sectorului a fost constituită din sumele atrase de la investitori și înregistrate ca unități de fond emise, acestea reprezentând 97 la sută din totalul pasivelor financiare (Graficele 19 și 20). Celelalte pasive financiare ale fondurilor de investiții, de natura creditelor pe termen scurt și a altor sume de plătit, au o pondere nesemnificativă.

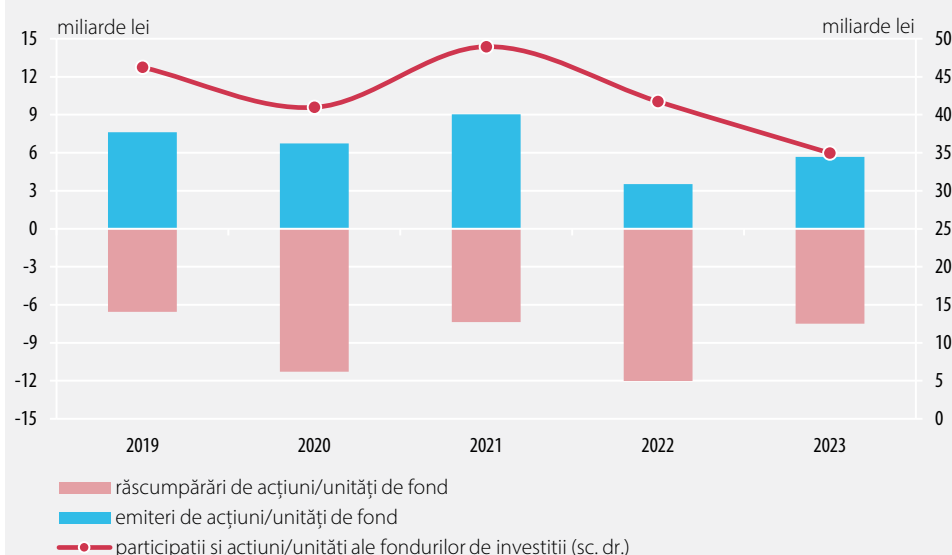
Grafic 19. Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.124

Grafic 20. Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.124, 2023

Grafic 21. Dinamica pasivelor financiare ale sectorului S.124

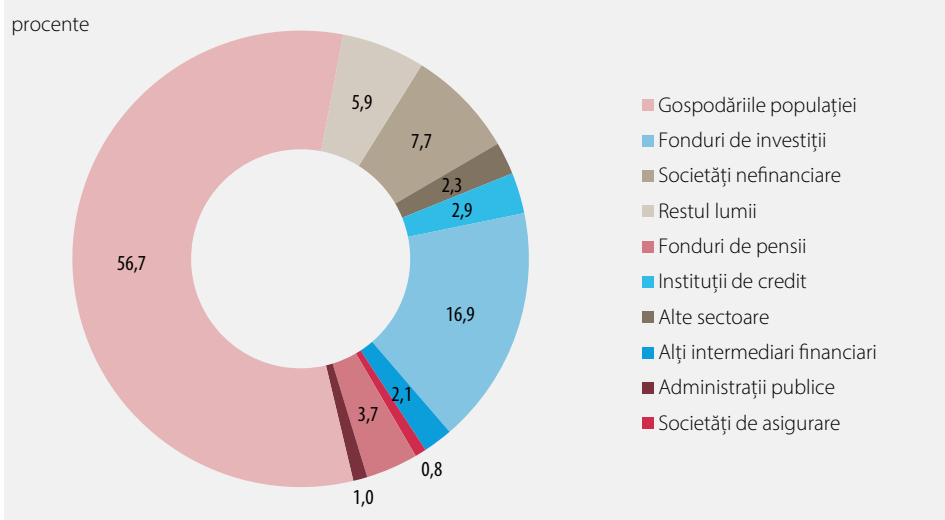

În anul 2022, volumul răscumpărărilor de noi unități de fond a fost superior emiterilor, evoluție care a continuat și în cursul anului 2023 (Grafic 21). Activul net al fondurilor de investiții s-a redus cu 14,8 la sută la sfârșitul anului 2023, față de aceeași perioadă a anului anterior, din cauza volatilității ridicate pe piețele financiare și a intensificării

solicităților de răscumpărare generate de ieșirea acțiunilor Hidroelectrica din portofoliul Fondului Proprietatea. Astfel, în cursul anului 2023, subscrierile nete de unități de fond⁹ s-au situat la un nivel de -1,8 miliarde lei, cele mai multe provenind dinspre fondurile închise de acțiuni. În condițiile schimbării structurii și ierarhiei fondurilor de investiții, precum și ale oscilațiilor piețelor financiare, fondurile de investiții locale au fost reziliente în gestionarea lichidității.

Principalii investitori rămân gospodăriile populației, cu o pondere de 57 la sută în total emisiuni (+9 puncte procentuale), urmate de fondurile de investiții (cu o contribuție de 17 la sută), în timp ce investitorii nerezidenți și fondurile de pensii, ca jucători tradiționali importanți pe piață, și-au restrâns semnificativ expunerea pe unități de fond românești (Grafic 22).

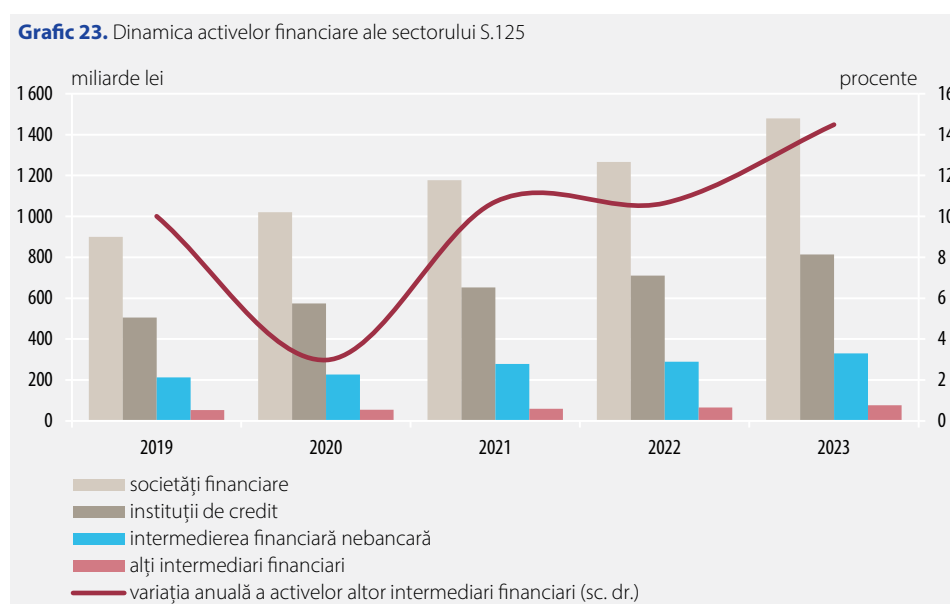
Grafic 22. Structura principalelor sectoare instituționale care dețin acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară în anul 2023

⁹ Subscrierile nete se calculează ca diferență între emiterile și răscumpărările de acțiuni/unități de fond.

Sectorul alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125)

În anul 2023, creșterea economică, consolidarea pieței de capital și accesul facil la microcreditare au constituit premisele dinamicii ascendente a sectorului alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (Grafic 23), înregistrând un ritm de creștere (14,5 la sută), similar celui al instituțiilor de credit (14,6 la sută).

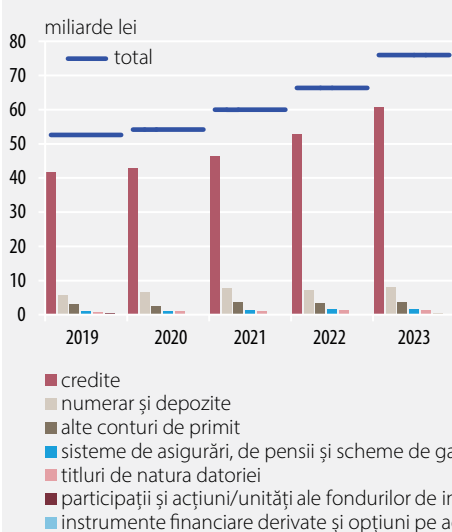

Structura componenței instituționale a sectorului nu s-a modificat, cuprinzând instituțiile financiare nebancaare înscrise în Registrul general și Registrul de evidență și societățile de servicii de intermediere financiară. În conformitate cu prevederile metodologice aplicabile domeniului statistic al conturilor financiare referitoare la clasificarea entităților pe sectoare instituționale¹⁰, anul 2023 este caracterizat de reclassificarea a două instituții financiare nebancaare din sectorul intermediarilor financiari în sectorul administrațiilor publice, respectiv a Fondului Național de Garantare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii S.A. și a Fondului de Garantare a Creditului Rural S.A.

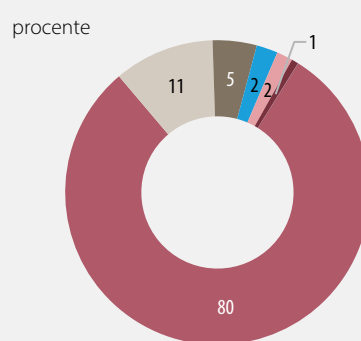
Avansul constant al activelor financiare în decursul ultimilor ani, însumând 75,9 miliarde lei la finalul anului 2023 (Grafic 24), menține nivelul de reprezentare în sectorul financiar la 5,1 la sută și la 23 la sută din totalul intermediarilor financiari nebancaari. Astfel, majorarea creanțelor financiare ale sectorului analizat a fost rezultatul creșterii cu 15 la sută a stocului creditelor acordate (până la 60,7 miliarde lei), cu o pondere de 80 la sută din total (Grafic 25).

¹⁰ Articolele 2.35-2.39 din Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană modificat prin Regulamentul (UE) 734/2023 din 15 martie 2023

Grafic 24. Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.125

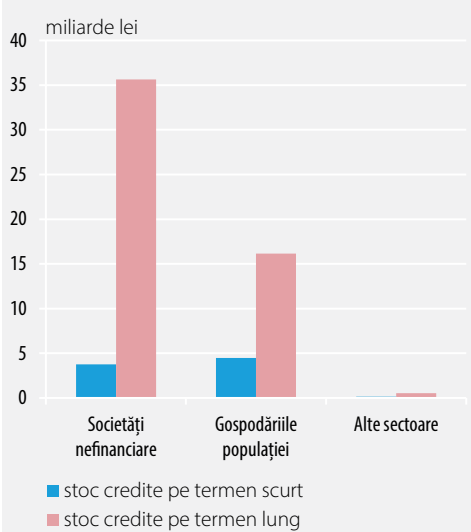
Grafic 25. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.125, 2023

Distribuția pe sectoare instituționale debitoare a activității de creditare este comparabilă cu anii anteriori, astfel un procent de 64,9 la sută este alocat finanțării societăților

nefinanciare și 34 la sută reprezintă îndatorarea gospodăriilor populației.

Grafic 26. Credite acordate de S.125 pe sectoare contraparte în anul 2023

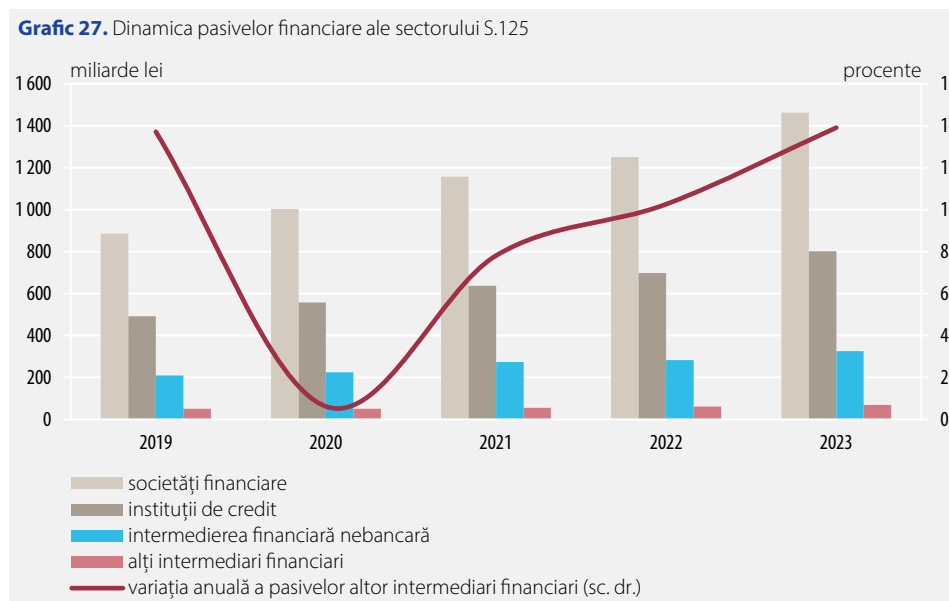
Instituțiile financiare nebancale active la finalul anului 2023 au furnizat 84,8 la sută din totalul stocului de credite acordate de sectorul analizat, restul de 15,2 la sută reprezentând finanțarea derulată prin casele de ajutor reciproc pentru membrii asociați. Analiza pe valute a creditelor acordate de instituțiile financiare nebancale relevă faptul că au predominat creditele în euro și alte valute (66,4 la sută), destinate în principal societăților nefinanciare, în timp ce gospodăriile populației au optat pentru finanțarea în

moneda națională. Totodată, gospodăriile populației s-au îndatorat în principal pentru satisfacerea nevoilor de consum (80,1 la sută), pentru dezvoltarea afacerilor (19 la sută) și pentru locuințe (0,9 la sută). Comparativ cu anul precedent, analiza în funcție de scadența inițială evidențiază tendințe pozitive pentru ambele subcomponente, astfel stocul creditelor acordate cu maturitatea mai mică sau egală cu 1 an s-a majorat cu 16,8 la sută, iar cel al creditelor cu scadență de peste 1 an cu 14,7 la sută.

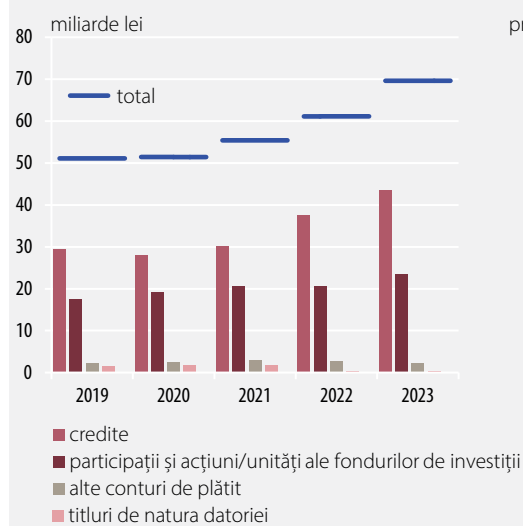
Toate celelalte categorii de active financiare au prezentat o dinamică pozitivă în anul 2023. Evoluția în portofoliul total de creanțe financiare arată majorarea cu

14,8 la sută a disponibilităților bănești, cu 11,3 la sută a provizioanelor tehnice din asigurări generale și cu 8,3 la sută a deținerilor de participații și acțiuni/unități de fond.

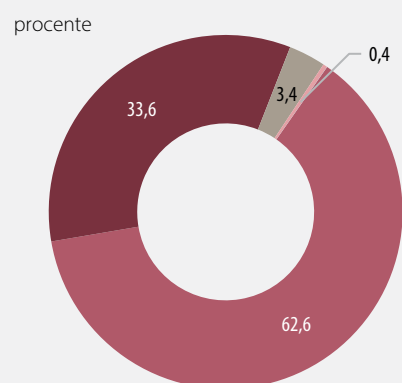
În strânsă corelare cu evoluția angajamentelor financiare ale agregatului analizat (+15,2 la sută în 2023), pasivele sectorului alți intermediari financiari au totalizat 69,6 miliarde lei la finalul anului 2023, în creștere cu 13,9 la sută față de anul 2022 (Grafic 27).

Grafic 28. Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.125

Grafic 29. Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.125, 2023

Evoluția structurii principalelor surse de finanțare ale intermediarilor financiari este similară cu cea din anul precedent și relevă o tendință de creștere a ponderii creditelor angajate, contrabalansată de diminuarea nivelului datoriei de natura altor conturi de plătit (Grafic 28). Astfel, structura fondurilor utilizate în anul 2023 a fost constituită din

credite (62,6 la sută), participații și acțiuni emise (33,6 la sută), alte conturi de plătit (3,4 la sută) și titluri de natura datoriei emise cu o pondere de 0,4 la sută (Grafic 29).

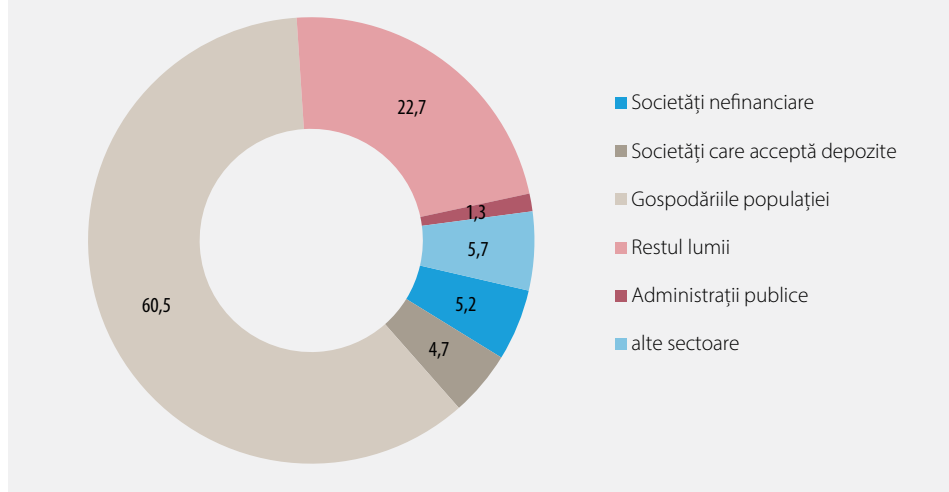
Stocul creditelor angajate de intermediarii financiari, reprezentând principala sursă de finanțare, a înregistrat o creștere anuală de 15,7 sută, în mare măsură ca rezultat al avansului cu 17,7 la sută al creditelor cu o maturitate inițială mai mare de 1 an (39,6 miliarde lei la sfârșitul anului 2023).

Distribuția pe sectoare instituționale a creditorilor sectorului analizat reconfirmă preferința atragerii de surse de la sectorul extern, care a atins un nivel de 60,6 la sută din totalul creditelor contractate. De asemenea, pe fondul evidențierii în anul 2023 în sectorul guvernamental a celor două instituții financiare nebankare menționate anterior, beneficiare de finanțare din fonduri publice, ponderea finanțării intermediarilor financiari de către instituțiile de credit rezidente s-a majorat cu 2 puncte procentuale, până la nivelul de 37,2 la sută.

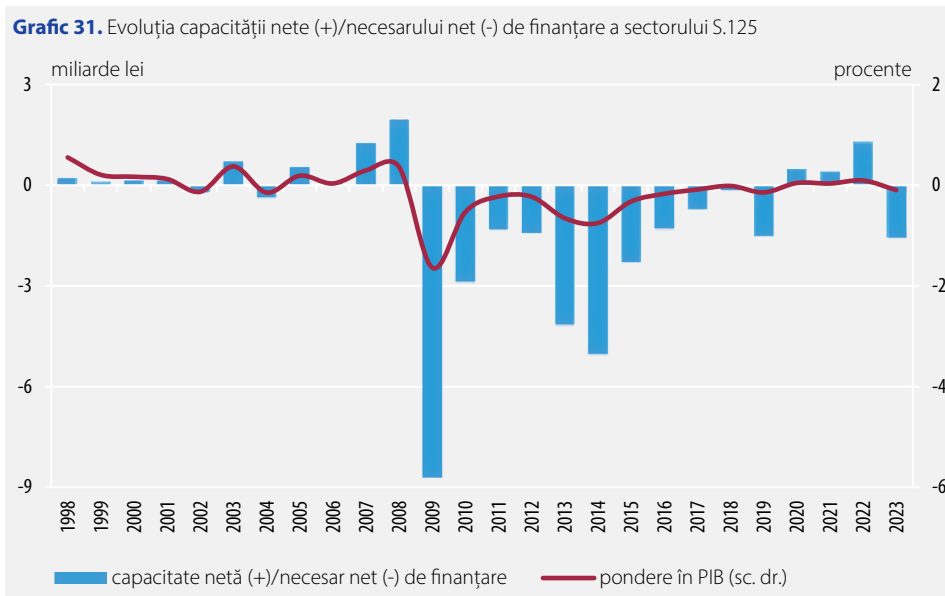
Stocul angajamentelor de natura participațiilor și acțiunilor emise de entitățile din cadrul sectorului a totalizat 23,4 miliarde lei, înregistrând o creștere de 14 la sută determinată, în principal, de aportul la capitalul social al acționarilor, reflectat în componenta de tranzacții a instrumentului financiar (+40,6 la sută comparativ cu anul 2022).

Structura pe sectoare instituționale a principalilor acționari consemnează că în anul 2023 gospodăriile populației dețineau în portofoliul lor 60 la sută din totalul participațiilor și acțiunilor emise de intermediarii financiari, urmate de sectorul restul lumii cu o pondere de 23 la sută și de instituțiile de credit și societățile nefinanciare, fiecare cu un nivel de 5 la sută (Grafic 30).

Grafic 30. Structura pe sectoare contraparte a participațiilor și acțiunile emise de sectorul S.125 în 2023
procente

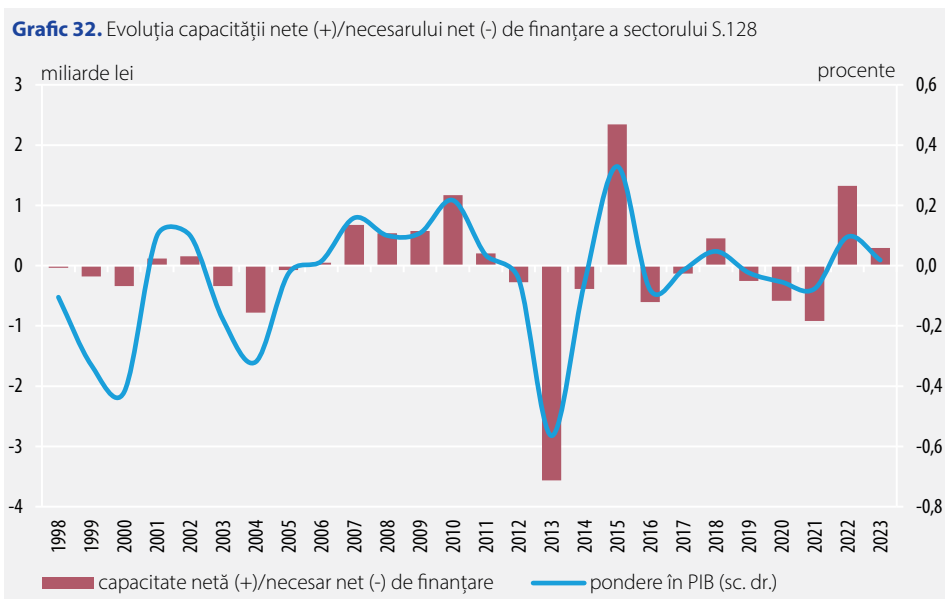

În anul 2023, sectorul alți intermediari financiar, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125) a înregistrat un necesar net de finanțare de 1,6 miliarde lei, indicând o reducere a resurselor disponibile (Grafic 31).

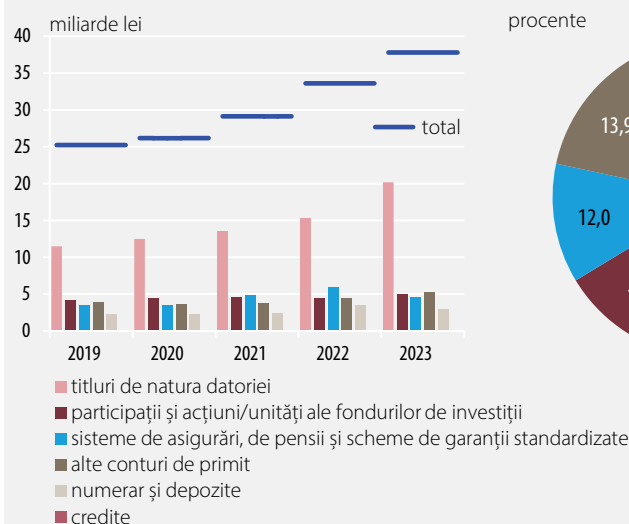
Sectorul societăți de asigurare (S.128)

Anul 2023 a fost marcat de falimentul societății EUROINS Romania Asigurare Reasigurare S.A., una dintre cele mai mari societăți de asigurare din România, lider în activitatea asigurărilor auto obligatorii. Ca urmare a acestui eveniment, segmentul de piață al asigurărilor auto obligatorii a înregistrat modificări semnificative, cu un impact major asupra sectorului societăților de asigurare. Acest faliment, împreună cu cele din anii precedenți, a determinat reducerea capacității nete de finanțare de la 1,3 miliarde lei în 2022 la 0,29 miliarde lei la sfârșitul anului 2023 (Grafic 32).

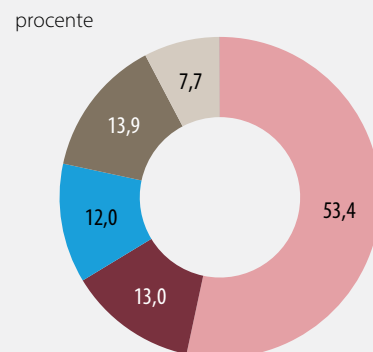

Ponderea activelor financiare ale sectorului a înregistrat o ușoară descreștere cu 0,1 puncte procentuale comparativ cu anul 2022, atât în totalul activelor societăților financiare, până la 2,6 la sută, cât și în totalul activelor intermediarilor financieri nebankari, până la 11,5 la sută.

Grafic 33. Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.128

Grafic 34. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.128, 2023

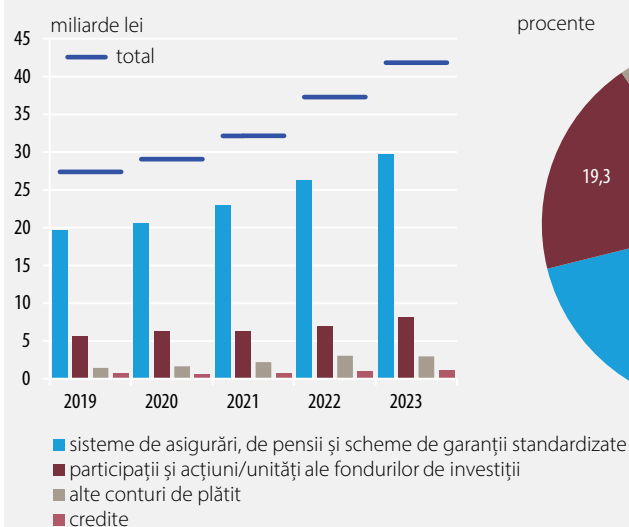
Cu toate că efectele negative ale falimentului Euroins au afectat piața asigurărilor generale, în anul analizat valoarea activelor financiare deținute de societățile de asigurare a crescut cu 12,5 la sută față de anul precedent, pe fondul majorării primelor brute subscrise aferente asigurărilor generale (cu 10 la sută față de anul 2022) și a celor aferente asigurărilor de viață (cu 12 la sută). Piața asigurărilor din România este în continuare dominată de activitatea de asigurări generale, care deține o pondere de 84 la sută din totalul primelor brute subscrise.

Portofoliul de active financiare al societăților de asigurare, în valoare de 37,7 miliarde lei, este compus în principal din plasamentele în titluri de natura datoriei pe termen lung (titlurile de stat), care au reprezentat 52 la sută din totalul activelor (+7,6 puncte procentuale față de anul 2022), urmate de participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții, cu o pondere de 13 la sută (-0,3 puncte procentuale față de anul 2022) (Graficele 33 și 34).

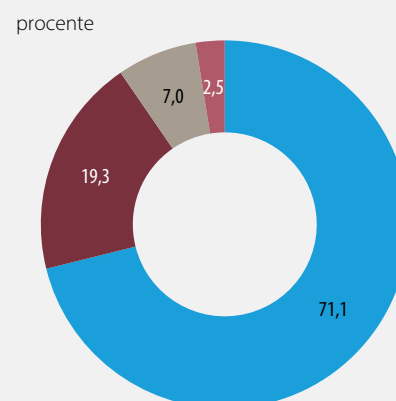
Pasivele sectorului analizat (Grafic 35) au crescut până la nivelul de 41,8 miliarde lei (+12,2 la sută), dar ponderea acestora s-a redus atât în totalul pasivelor societăților financiare (-0,1 puncte procentuale, până la 2,9 la sută), cât și în totalul pasivelor intermediarilor financiari nebankari (-0,3 puncte procentuale, până la 12,9 la sută), comparativ cu anul 2022.

Principalele angajamente financiare sunt reprezentate de instrumentele specifice din categoria sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate, a căror pondere a ajuns la 71,1 la sută (+0,6 puncte procentuale față de anul anterior) (Grafic 36). Ca urmare a scumpirilor repetate, în special a produselor de asigurare din segmentul de piață al asigurărilor auto, ecartul dintre cele două instrumente componente – provizioane tehnice de asigurări generale și drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor – a ajuns la 15,7 puncte procentuale, în favoarea provizioanelor tehnice de asigurări generale (cu o pondere de 57,8 la sută).

Grafic 35. Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.128

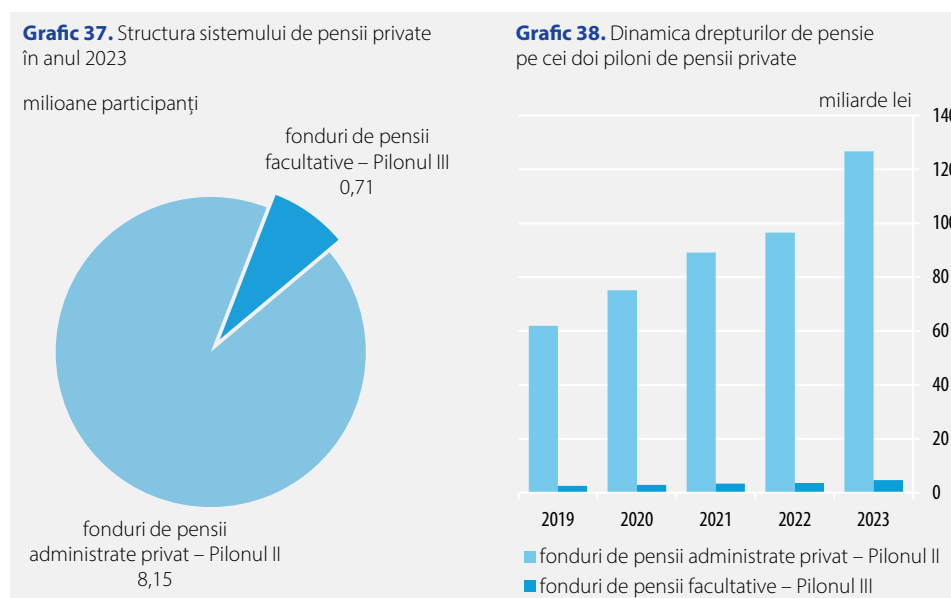
Grafic 36. Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.128, 2023

Sectorul fonduri de pensii (S.129)

În cei 17 ani de existență, sistemul de pensii private din România a devenit cea mai importantă componentă a pieței financiare nebankare, activele fondurilor de pensii private ajungând în anul 2023 la o valoare de 131,8 miliarde lei, ca urmare a unei creșteri substanțiale de 30,7 la sută față de anul precedent.

Evoluția activelor fondurilor de pensii private a fost determinată atât de fluxul de contribuții încasate lunar, cât și de rezultatele pozitive obținute de administratori în urma plasamentelor efectuate, valoarea lor raportată la PIB fiind de 8,2 la sută la finalul anului 2023. În acest sens, se evidențiază creșterea cu 5,1 puncte procentuale, până la un nivel de 40 la sută, înregistrată de fondurile de pensii în anul 2023, în totalul activelor intermedierei financiare nebankare. Ponderea activelor financiare ale fondurilor de pensii în totalul activelor societăților financiare a crescut până la nivelul de 8,9 la sută.

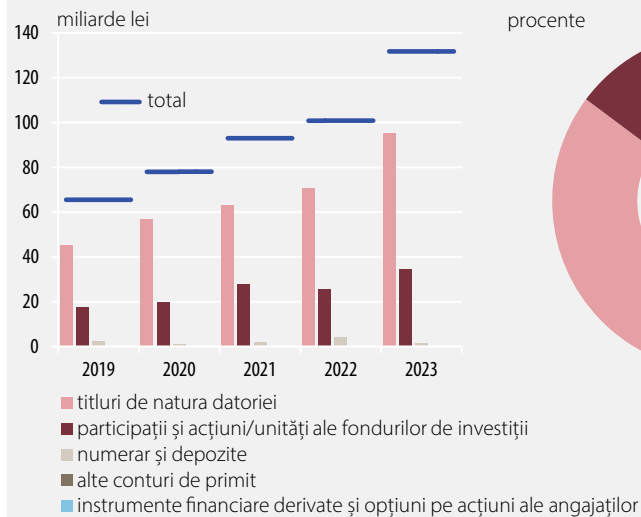

La finalul anului analizat erau înregistrați 8,86 milioane de participanți în toate cele 17 fonduri de pensii private, în creștere cu 0,27 milioane de participanți față de anul anterior (Grafic 37). Comparativ cu anul 2022, fondurile de pensii administrate privat au avut o majorare cu 2,4 la sută a numărului de participanți, în timp ce fondurile de pensii facultative au înregistrat o creștere de 12,7 la sută a acestora. Atât fondurile de pensii administrate privat (Pilonul II), cât și fondurile de pensii facultative (Pilonul III), au înregistrat aceeași creștere semnificativă a activelor, de aproximativ 31 la sută, determinată de majorarea numărului de participanți, de creșterea valorii medii a contribuțiilor virate de aceștia, precum și de performanțele investiționale obținute de administratori (Grafic 38).

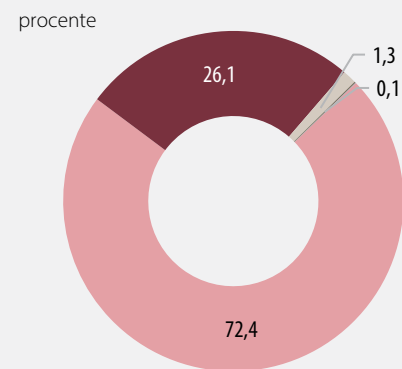
Sumele acumulate de fondurile de pensii sunt investite pe termen lung, preponderent în economia națională, reprezentând o sursă stabilă de finanțare a economiei și a

statului. Astfel, fondurile de pensii au investit majoritar în titluri de natura datoriei (72,4 la sută), în creștere cu 2,1 puncte procentuale față de sfârșitul anului anterior (Grafic 39).

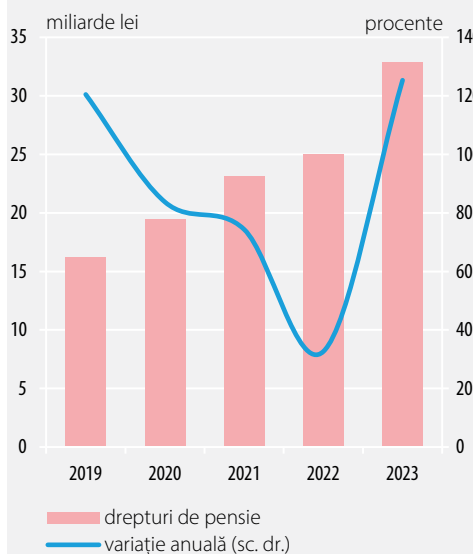
Grafic 39. Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.129

Grafic 40. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.129, 2023

Grafic 41. Drepturi de pensie

Fondurile de pensii reprezintă cei mai mari investitori instituționali din România, contribuind esențial la dezvoltarea pieței de capital. În cadrul strategiilor de investire în instrumente cu randamente superioare, administratorii fondurilor de pensii private au crescut investițiile în active cu un grad mai mare de risc, precum cele de natura acțiunilor cotate, ponderea lor atingând nivelul de 22,8 la sută (+5,4 puncte procentuale față de anul precedent).

Angajamentele fondurilor de pensii, formate din totalitatea contribuțiilor participanților și reflectate în

conturile financiare prin instrumentul financiar drepturi de pensie, au înregistrat o creștere semnificativă de 31,4 la sută față de anul 2022 (Grafic 41). Drepturile de pensii și-au crescut ponderea față anul anterior, până la nivelul de 9 sută, în totalul angajamentelor societăților financiare, respectiv până la 40,5 la sută (+5 puncte procentuale) în agregatul financiar nebanca.

SECTORUL | Administrații publice (S.13)

În anul 2023, execuția bugetului general consolidat a prezentat cheltuieli totale de 621,40 miliarde lei (38,7 la sută din PIB), în timp ce veniturile totale s-au ridicat la 540,97 miliarde lei (33,7 la sută din PIB). Produsul intern brut și-a menținut trendul crescător, ajungând la 1 604,55 miliarde lei.

Față de anii anteriori, în care consumul privat a avut cea mai mare contribuție la creșterea economică, se observă în anul 2023 o schimbare a acestui comportament, prin declanșarea mai multor mecanisme la nivel european, precum creșterea ritmului rambursărilor fondurilor asociate exercițiului bugetar 2014-2020, inițierea prefinanțării pentru cadrul financiar 2021-2027 sau continuarea încasărilor din fondurile alocate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Impactul investițiilor publice, susținute de fonduri europene destinate lucrărilor de construcții, a determinat devansarea investițiilor private, cu o evoluție mai lentă în contextul condițiilor de creditare restrictive, dar și al inflației încă ridicate.

Una dintre măsurile deosebit de importante pentru dezvoltarea economică a țării a fost înființarea Băncii de Investiții și Dezvoltare (BID), prin care se va facilita accesul la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii, se vor sprijini proiectele de infrastructură și se va atrage capital privat, contribuind astfel la modernizarea economiei.

Programul IMM Invest a continuat până la sfârșitul anului 2023, plafonul de garanții fiind majorat în final până la 24,3 miliarde lei. Această măsură a vizat combaterea lipsei de lichiditate în cazul companiilor afectate direct sau indirect de criza provocată de conflictul din Ucraina.

În 2023, programele de titluri de stat „Fidelis”¹¹ și „Tezaur”¹² au continuat să joace un rol esențial în peisajul financiar românesc, oferind cetățenilor oportunități atractive de investire și o alternativă sigură la depozitele bancare. Programul „Tezaur” a atras peste 12 miliarde lei, în timp ce programul „Fidelis” a adus la bugetul de stat peste 9 miliarde lei, prin 68 863 de subscrieri¹³.

Conform metodologiei Sistemului european de conturi naționale și regionale (SEC 2010), sectorul administrațiilor publice a înregistrat un necesar net de finanțare de 6,5 la sută din PIB (104,85 miliarde lei). Subsectorul administrației centrale a avut un necesar de 102,97 miliarde lei (6,4 la sută din PIB), în timp ce administrațiile locale au înregistrat un deficit de 0,2 la sută din PIB (3,26 miliarde lei). Administrațiile

¹¹ Programul „Fidelis” este un instrument de economisire și investiție prin care persoanele fizice pot achiziționa titluri de stat, emise în lei sau în euro de Ministerul Finanțelor. Titlurile „Fidelis” sunt tranzacționabile pe Bursa de Valori București. Veniturile obținute, atât din dobânzi, cât și din câștigurile de capital sunt neimpozabile.

¹² Programul „Tezaur” este un program guvernamental care permite persoanelor fizice să investească în titluri de stat, emise în lei de Ministerul Finanțelor. Veniturile obținute sunt neimpozabile.

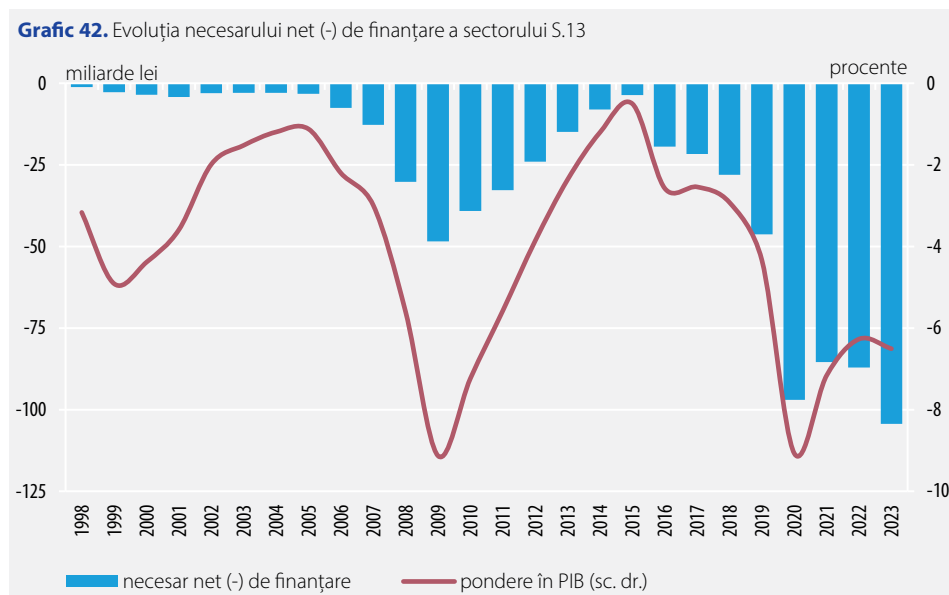
¹³ Conform Comunicatului Ministerului Finanțelor din 19 decembrie 2023 privind Bilanțul „Fidelis” 2023

de securitate socială au raportat o capacitate netă de finanțare de 1,37 miliarde lei (0,1 la sută din PIB).

Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare al subsectoarelor administrației publice

2023	Sectorul Administrației publice (S.13), din care:	Subsectorul Administrația centrală (S.1311)	Subsectorul Administrații locale (S.1313)	Subsectorul Administrații de securitate socială (S.1314)
miliarde lei	-104,85	-102,97	-3,26	1,37
procente în PIB	-6,5	-6,4	-0,2	0,1

După valoarea de 9,1 la sută din PIB, înregistrată în anul 2020 pe fondul crizei generate de pandemia COVID-19, necesarul net de finanțare a urmat un trend descendent în anii 2021 și 2022, de 7,2 la sută, respectiv 6,3 la sută din PIB (Grafic 42).

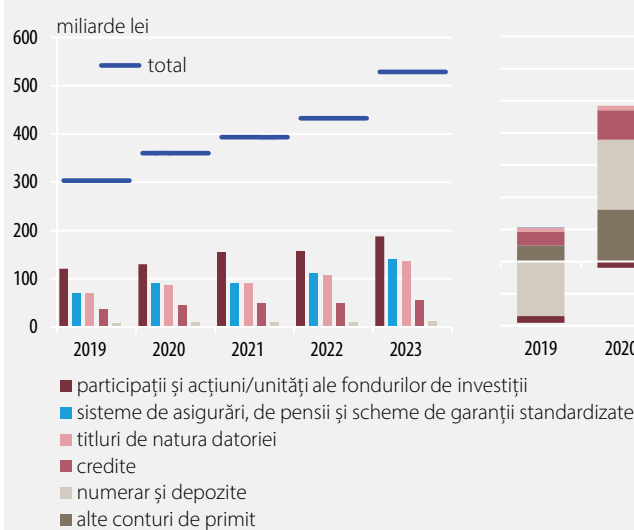
În anul 2023, necesarul de finanțare a crescut ușor, cu 0,2 puncte procentuale până la 6,5 la sută din PIB, pe fondul condițiilor economice dificile la nivel global, care au afectat și țara noastră. România se aliniază trendului din Uniunea Europeană, unde necesarul net de finanțare a crescut de la 3,2 până la 3,5 la sută din PIB¹⁴. Cu aceste valori, România se clasează pe a treia poziție dintre țările UE, deficite mai mari având Ungaria (6,7 la sută) și Italia (7,2 la sută), și rămâne în procedura de deficit excesiv declanșată în anul 2020 de Comisia Europeană.¹⁵

Activele financiare ale administrațiilor publice s-au majorat semnificativ, păstrând trendul crescător din ultimii ani, totalizând 528,7 miliarde lei (Grafic 43), cu o pondere de 32,9 la sută în PIB.

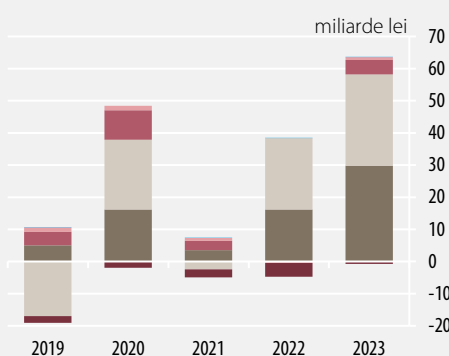
¹⁴ Conform Comunicatului Eurostat din 22 octombrie 2024 privind datele de deficit și datorie

¹⁵ Pactul de stabilitate și creștere este un instrument de urmărire a disciplinei bugetare în cadrul Uniunii Europene. Componenta corectivă a pactului guvernează procedura deficitului excesiv care susține corectarea deficitelor publice și a datoriei publice.

Grafic 43. Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.13

Grafic 44. Evoluția tranzacțiilor cu active financiare ale sectorului S.13

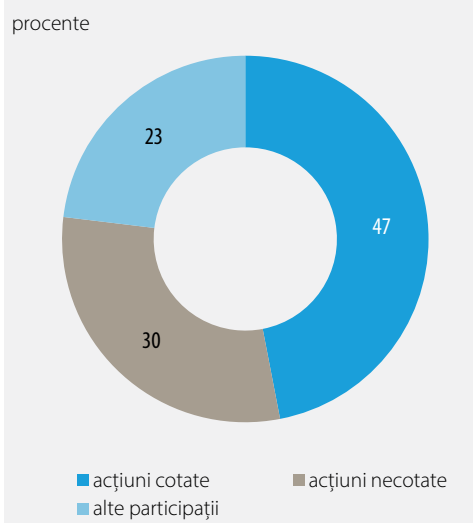

Cea mai mare creștere dintre instrumentele financiare au cunoscut-o participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții, respectiv de 31,9 miliarde lei. Astfel, acestea au reprezentat 11,7 la sută din PIB, însumând 187,5 miliarde lei la sfârșitul anului 2023.

În mare măsură, această evoluție remarcantă este rezultatul tranzacționării acțiunilor emise de Hidroelectrica S.A., companie cu capital majoritar de stat, pe Bursa de Valori București în iulie 2023. De asemenea, înființarea BID a contribuit la creșterea portofoliului deținerilor de participații. Aceste performanțe subliniază rolul strategic al

companiilor de stat pe piața de capital din România și atragerea de investiții atât pe plan local, cât și internațional.

Grafic 45. Structura deținerilor de participații și acțiuni ale administrațiilor publice

În structura deținerilor de participații și acțiuni ale administrațiilor publice din anul 2023, ponderea cea mai mare au avut-o acțiunile cotate, și anume 47 la sută (87,8 miliarde lei), urmate de acțiunile necotate, cu o pondere de 30 la sută (56,1 miliarde lei), în timp ce restul de 23 la sută au reprezentat alte participații (Grafic 45).

Numerarul și depozitele au cunoscut o creștere de 25,7 la sută față de anul anterior (+28,7 miliarde lei), ajungând în valoare nominală la 140,2 miliarde lei

(8,7 la sută din PIB). Se confirmă astfel rezultatul măsurilor fiscale și bugetare aplicate în anul 2023, creșterea acestor disponibilități realizându-se pe seama achiziționării de către populație a titlurilor de stat, rambursărilor fondurilor asociate exercițiului

bugetar 2014-2020, inițierii prefinanțării pentru cadrul financiar 2021-2027 și continuării încasărilor din fondurile alocate prin PNRR.

Activele financiare de natura altor sume de primit au atins nivelul de 135,2 miliarde lei, în creștere cu 26,3 la sută față de finalul anului 2022. Această apreciere se explică, în mare măsură, pe fondul impactului pozitiv al fondurilor de primit de la bugetul Uniunii Europene, dar și pe seama sumelor de primit din taxe, impozite și contribuții sociale sau a sumelor datorate de agenții economici autorităților publice.

La sfârșitul anului 2023, finanțările de natura creditelor oferite de administrațiile publice au înregistrat o creștere de 12,2 la sută, ajungând la 54,8 miliarde lei. Această

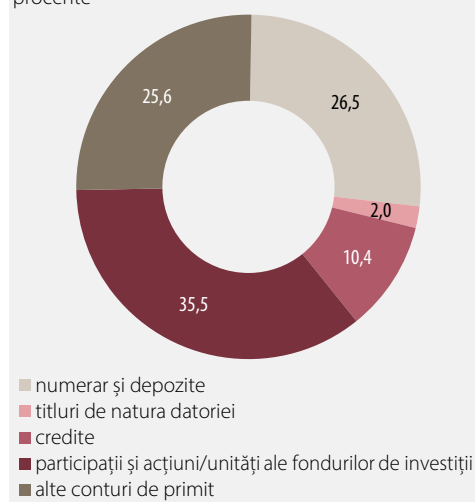
evoluție apare în contextul continuării modernizării capacităților militare ale României, prin realizarea de achiziții strategice pentru a întări apărarea națională și pentru alinierea la cerințele NATO.

Analizând structura activelor, se constată că participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții dețin cea mai mare pondere (35,5 la sută), ceea ce indică o expunere semnificativă pe piața de capital, în principal din portofoliul acțiunilor cotate. Alte conturi de primit, cu o pondere de 25,6 la sută, sugerează existența unor creanțe ce pot contribui la fluxurile de numerar viitoare. Numerarul și

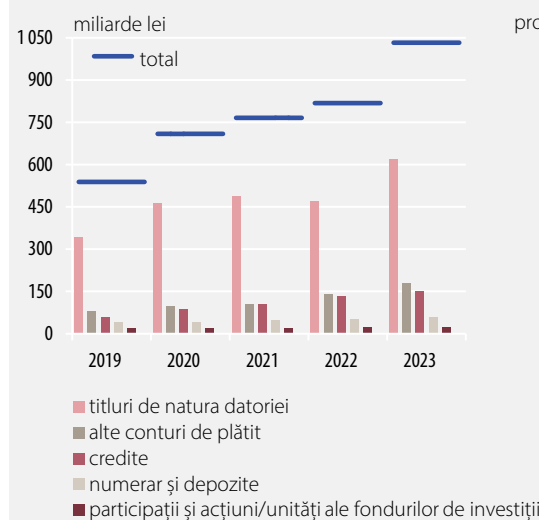
depozitele, cu o pondere de 26,5 la sută din totalul activelor financiare ale administrațiilor publice, asigură o lichiditate adecvată (Grafic 46).

Grafic 46. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.13, 2023

procente

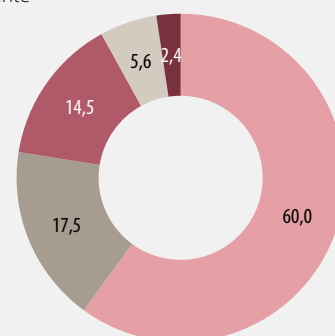

Grafic 47. Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.13

Grafic 48. Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.13, 2023

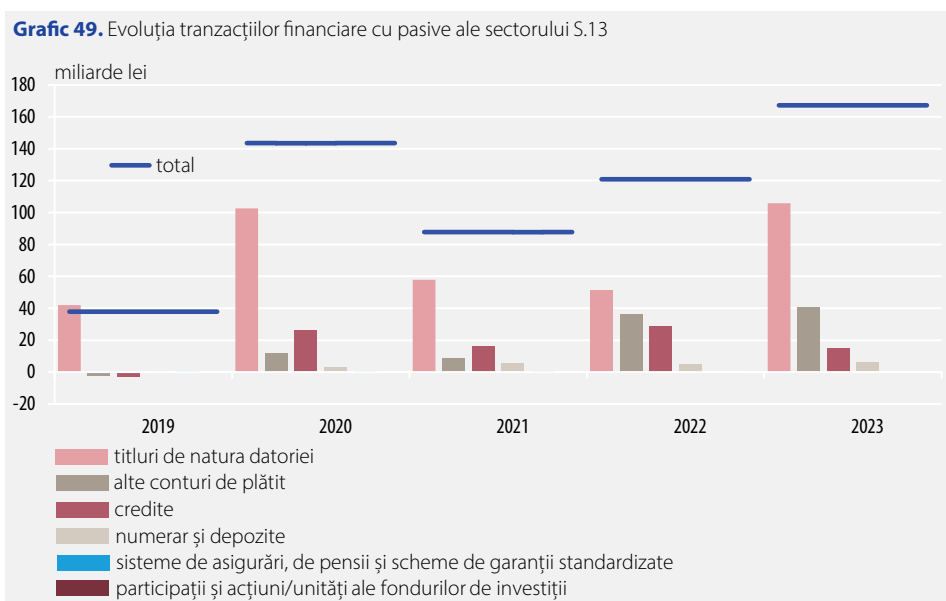
procente

În anul 2023, pasivele financiare ale sectorului guvernamental au ajuns la un nivel record de 1 032,6 miliarde lei, în creștere cu 26,2 la sută în comparație cu anul precedent (Grafic 47). Totodată, ponderea pasivelor a revenit pe o traiectorie ascendentă, atingând 64,4 la sută din PIB și sugerând astfel o presiune fiscală continuă asupra administrațiilor publice.

Finanțarea deficitului bugetar a fost realizată prin surse interne și externe, inclusiv emisiuni de titluri de stat în lei și valută, precum și euroobligațiuni pe piețele internaționale. Ministerul Finanțelor a emis titluri de stat în valoare de 140,7 miliarde lei, având o maturitate medie extinsă. România a atras 10,6 miliarde euro, în echivalent lei, prin emisiuni și plasamente private în cadrul programului MTN¹⁶. De asemenea, s-au realizat trageri de aproximativ 1,27 miliarde euro din împrumuturile contractate de la instituții financiare internaționale și 893 milioane euro pentru implementarea PNRR¹⁷.

Emisiunile de titluri de natura datoriei au reprezentat cea mai mare parte din pasivele administrațiilor publice, și anume 38,6 la sută, atingând un nivel maxim istoric de 619,9 miliarde lei (cu 32 la sută mai mult decât în 2022). Această evoluție este rezultatul componente de tranzacții care a însumat 105,9 miliarde lei (Grafic 49).

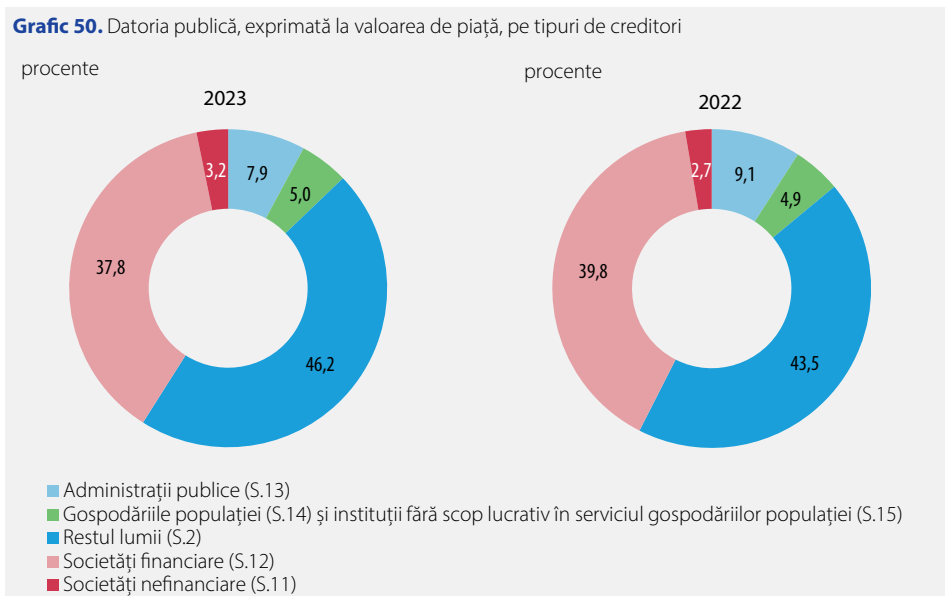
Elementele din categoria altor sume de plătit, incluzând datoriile comerciale, salariile, contribuțiile și alte drepturi, au înregistrat o creștere semnificativă de 29,5 la sută comparativ cu 2022, ajungând la o valoare de 180,2 miliarde lei, ceea ce a reprezentat 11,2 la sută din PIB. Această evoluție se explică, în principal, prin măsurile adoptate de stat pentru a diminua impactul creșterii prețurilor energiei, precum și prin derularea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile.

¹⁶ Programul-cadru de emisiuni de titluri de stat „Medium Term Notes”

¹⁷ Conform Raportului Ministerului Finanțelor privind datoria publică guvernamentală, din 31 decembrie 2023

Datoria aferentă sectorului administrații publice pentru anul 2023, determinată potrivit metodologiei SEC 2010 și prezentată în Notificarea fiscală, varianta de toamnă, a crescut față de anul 2022 cu 118,9 miliarde lei. Astfel, România a avut un nivel al datoriei guvernamentale de 48,9 la sută din PIB, menținându-se astfel sub pragul de 60 la sută stabilit prin Tratatul de la Maastricht. La sfârșitul anului 2023, cele mai mici rate ale datoriei guvernamentale ca procent din PIB au fost înregistrate în Estonia (20,2 la sută), Bulgaria (22,9 la sută) și Luxemburg (25,5 la sută)¹⁸, în contrast cu cele mai ridicate valori înregistrate în Grecia (163,9 la sută) și Italia (134,8 la sută).

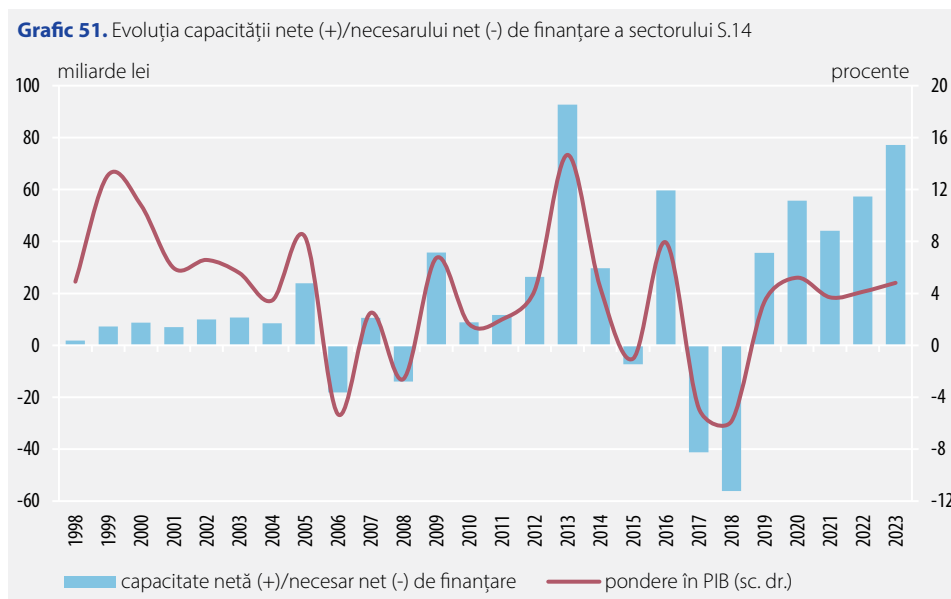
În 2023, structura datoriei publice pe creditori a prezentat schimbări față de anul anterior. Ponderea deținută de gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației a crescut ușor, până la 4,97 la sută, indicând un interes continuu pentru titlurile de stat. În același timp, expunerea față de sectorul restul lumii a crescut cu 2,7 puncte procentuale, ajungând la 46,2 la sută, marcând astfel o majorare a finanțării externe. În contrast, ponderea datoriei publice deținute de societățile financiare s-a redus de la 39,8 la sută la 37,8 la sută (Grafic 50).

¹⁸ Conform Comunicatului Eurostat din 22 octombrie 2024 privind datele de deficit și datorie

SECTORUL | Gospodăriile populației (S.14)

În perioada analizată, sectorul gospodăriile populației și-a menținut rolul de creditor net al economiei naționale, înregistrând în anul 2023 o capacitate netă de finanțare de 77,2 miliarde lei (4,8 la sută din PIB), marcând al cincilea an consecutiv de avans pentru acest sector instituțional (Grafic 51).

În 2023, Guvernul României a adoptat mai multe măsuri de sprijin destinate populației, menite să atenueze impactul economic și să ajute categoriile vulnerabile afectate de inflație. Astfel, Guvernul a continuat să plafoneze tarifele la energie electrică și gaze naturale¹⁹ și prețurile pentru produsele agroalimentare de bază, a susținut dinamica pozitivă a salariilor²⁰ și a pensiilor, a acordat vouchere sociale (incluse în pachetul de sprijin pentru persoanele cu venituri reduse²¹).

Totodată, la nivelul administrațiilor publice s-a continuat implementarea programelor „Tezaur” și „Fidelis” pentru a oferi populației oportunități sigure de economisire și investiție. Ambele inițiative contribuie la protejarea economiilor cetățenilor împotriva inflației și la consolidarea stabilității financiare, facilitând totodată accesul publicului la investiții cu risc redus și impact pozitiv asupra economiei naționale.

În anul 2023, activele financiare ale gospodăriilor populației au continuat să crească până la 1 145,7 miliarde lei, cu 7,4 la sută mai mult față de anul precedent (Grafic 52). Avuția financiară netă a sectorului s-a situat la 52,2 la sută din PIB, înregistrând o creștere nesemnificativă comparativ cu anul anterior, care indică o consolidare

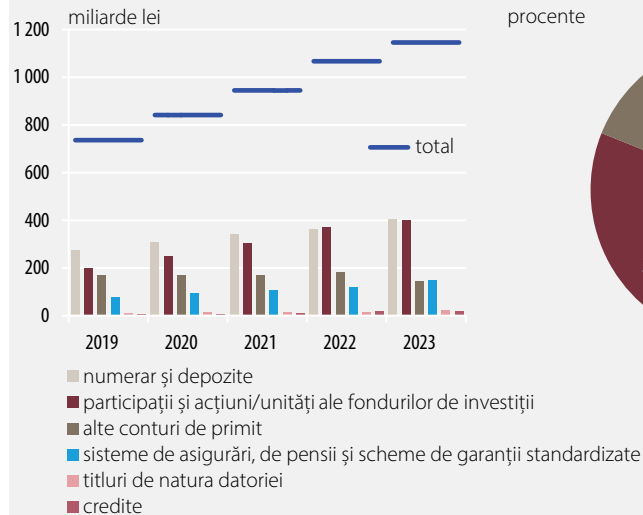
¹⁹ Măsură inițiată prin OUG nr. 27/2022 și extinsă pentru 2023

²⁰ Creșterea salariului minim brut a avut loc în ianuarie și octombrie 2023, iar tensiunile de pe piața muncii au antrenat o dinamică pozitivă a câștigurilor salariale atât în sectorul bugetar, cât și în cel privat.

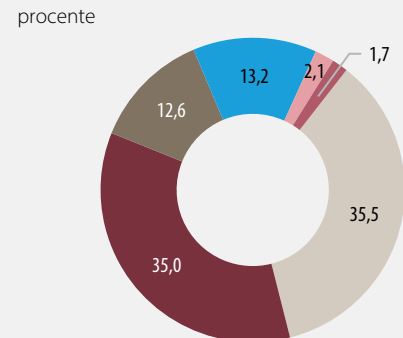
²¹ Ordonanța de urgență nr. 168/2022

moderată a poziției financiare a gospodăriilor populației. Evoluția tranzacțiilor cu active financiare denotă creșteri semnificative în categoriile participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (de la 0,4 miliarde lei la 4,8 miliarde lei), titluri de natura datoriei (de la 2,4 miliarde lei la 6,8 miliarde lei), numerar și depozite (majorare cu 93,8 la sută, ajungând la 37,8 miliarde lei), precum și în sistemele de asigurări, pensii și scheme de garanții standardizate (majorare cu 26,1 la sută, până la 21,5 miliarde lei).

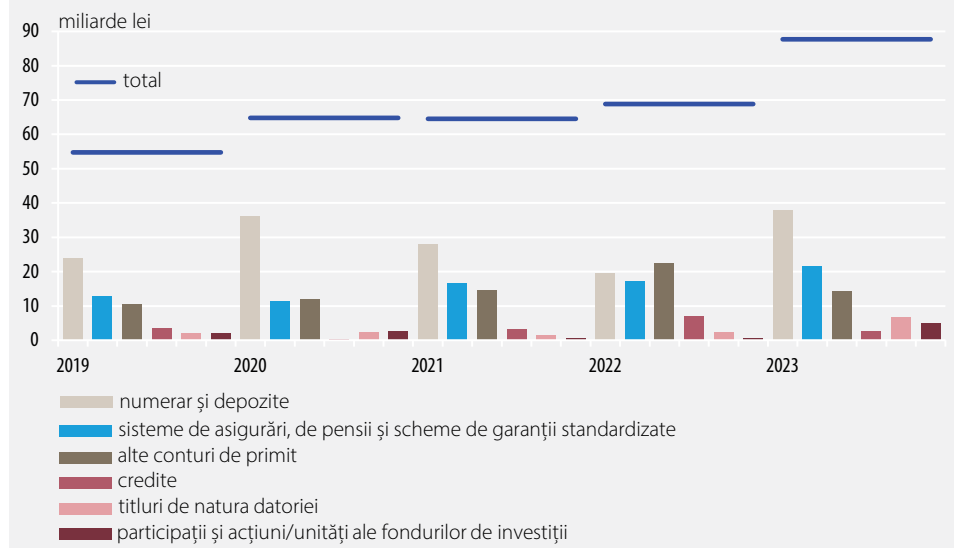
Grafic 52. Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.14

Grafic 53. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.14, 2023

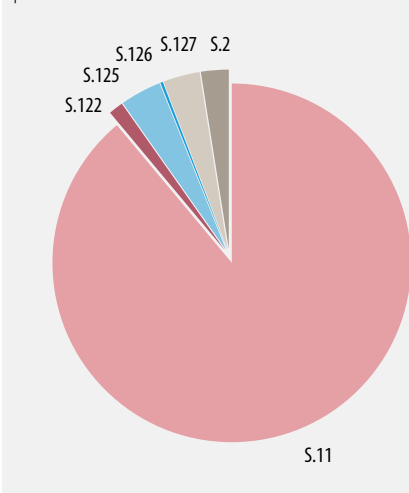
Grafic 54. Dinamica tranzacțiilor cu active financiare ale sectorului S.14

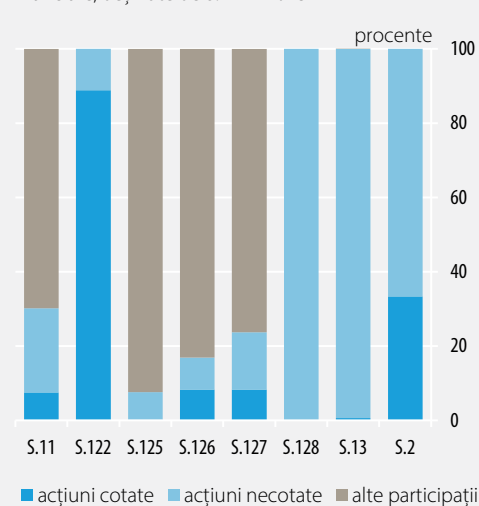
În structura activelor financiare ale gospodăriilor populației din 2023 (Grafic 54), numerarul și depozitele au avut o pondere de 35,5 la sută, devansând astfel participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții (35 la sută). Participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții au înregistrat o creștere de 8,6 la sută față de 2022, iar numerarul și depozitele au crescut cu 11,8 la sută. Se observă, astfel, o tendință a gospodăriilor de a păstra economiile într-o formă mai lichidă, dar și o preferință pentru accesibilitatea imediată a depozitelor deținute.

Deținerile de participații în portofoliul de active financiare continuă să arate că acestea reprezintă un punct central de interacțiune între gospodăriile populației și societățile nefinanciare, facilitând fluxul de capital dinspre populație către sectorul privat. Prin astfel de investiții, gospodăriile își diversifică economiile și beneficiază de randamente din performanțele companiilor, iar societățile nefinanciare accesează capitalul necesar pentru expansiune și inovare. Portofoliul gospodăriilor populației a fost alocat în proporție de 88,9 la sută către societăți nefinanciare, 3,7 la sută în acțiuni emise de intermediari financiari, 3,3 la sută în ale instituțiilor financiare captive și ale altor entități creditoare, iar cele emise de sectorul extern au reprezentat 2,5 la sută din total (Graficele 55 și 56).

Grafic 55. Structura stocului de participații pe sectoare instituționale deținute de S.14 în 2023
procente

Grafic 56. Structura stocului de participații pe sectoare instituționale și tipuri de instrumente financiare, deținute de S.14 în 2023
procente

Interesul gospodăriilor populației pentru fondurile de investiții a crescut în anul 2023, ajungând la 20,6 miliarde lei, cu 3,8 la sută mai mult decât la finalul anului 2022, pe fondul performanțelor pozitive ale pieței de capital²².

Sectorul gospodăriilor populației și-a menținut preferința pentru activele cu risc scăzut, precum numerarul și depozitele bancare, care au atins un nivel record de 406,8 miliarde lei în 2023. În contextul unor dobânzi mai atractive pentru depozitele la termen, populația a început să valorifice eficient disponibilitățile bănești, valoarea depozitelor la termen depășind valoarea depozitelor la vedere în anul 2023.

În aceeași perioadă, instrumentul financiar sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate a avut o evoluție semnificativă, înregistrând o creștere de 27,9 la sută față de 2022, atingând valoarea de 150,6 miliarde lei. Aceasta reflectă o tendință de protecție financiară pe termen lung a gospodăriilor, dar și un indicator de prosperitate economică. Analiza pe subcomponente a acestui instrument relevă faptul că 86,7 la sută au constat în drepturi de pensii emise de fondurile de pensii private, 8,3 la sută drepturi asupra asigurărilor de viață și rentelor, iar 4,9 la sută

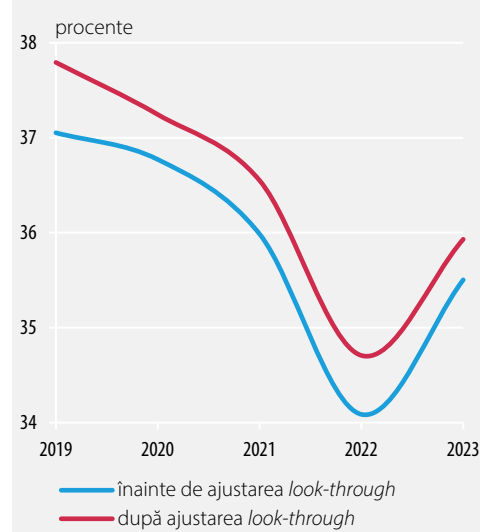
²² BET, BET-FI, BET-XT, BET_NG, ROTX și BET PLUS

provizioane pentru asigurări generale. Pe de altă parte, poziția alte sume de primit a înregistrat o scădere de 38,7 miliarde lei.

Titlurile de natura datoriei au înregistrat o creștere semnificativă de 42,4 la sută față de 2022 (până la 23,7 miliarde lei). Această evoluție se aliniază cu interesul în creștere al populației pentru achiziționarea de titluri de stat, precum cele din programele „Fidelis”, care sunt percepute ca investiții cu risc scăzut, stabile și cu randamente consistente. De altfel, titlurile emise de administrațiile publice reprezintă 93,4 la sută din totalul deținerilor gospodăriilor populației.

Importantă pentru înțelegerea riscurilor și a stabilității financiare din acest sector este analiza *look-through*²³ aplicată activelor financiare ale gospodăriilor populației în conturile financiare naționale. Detalierea activelor deținute de gospodării, din categoria acțiuni/unități de fond ale fondurilor de investiții, drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor, drepturi de pensie, este reconstruită din perspectiva activelor intermediarilor financiari nebankari, respectiv a plasamentelor din resursele atrase de la populație în alte instrumente, conform politicilor de investiții pe care și le definesc în scopul valorificării fondurilor și maximizării randamentelor. Acest tip de analiză este util pentru a vedea dincolo de nivelul agregat al datelor, oferind informații

Grafic 57. Disponibilitățile gospodăriilor populației – pondere în totalul activelor financiare ale sectorului S.14

despre comportamentul financiar al gospodăriilor populației, distribuția activelor și relațiile financiare cu alte sectoare economice.

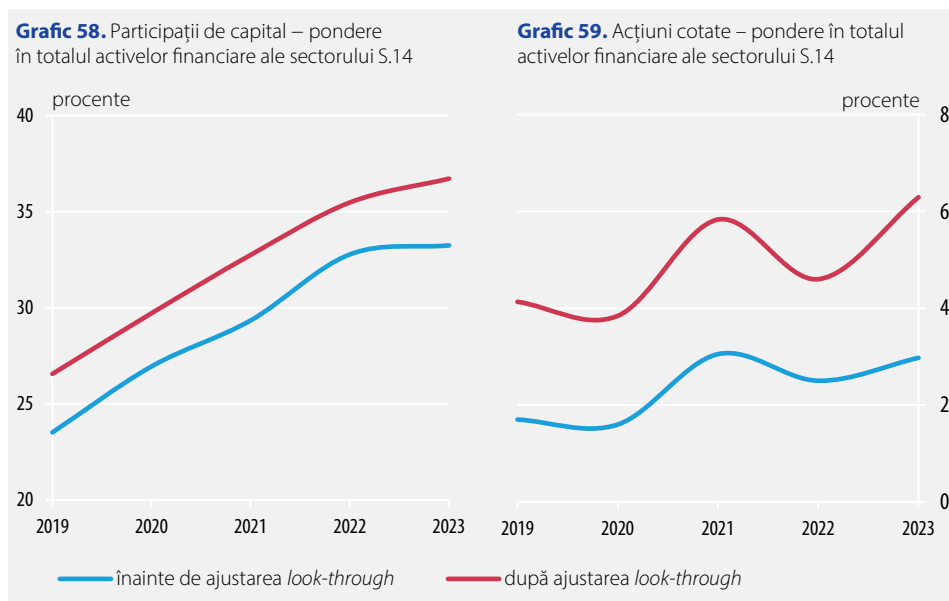
În perioada 2019-2023, analiza a indicat o evoluție similară a ponderii deținerilor indirecte de depozite cu cea a plasamentelor directe ale populației. Totuși, în anul 2023 s-a remarcat o creștere ușoară a ecarterului cu 0,2 puncte procentuale, comparativ cu 2022 (Grafic 57).

Portofoliul de participații indirecte deținut de gospodării, exprimat ca pondere în totalul activelor financiare, a continuat să crească cu 3,5 puncte

procentuale peste nivelul investițiilor directe la sfârșitul anului 2023, ajungând la 36,7 la sută. Acest avans semnaleză o expunere tot mai mare a gospodăriilor la riscurile asociate piețelor de capital, deoarece investițiile indirecte pot fi influențate semnificativ de volatilitatea piețelor. Creșterea proporției acestui tip de investiții în portofoliul financiar al gospodăriilor indică o posibilă schimbare în profilul de risc al gospodăriilor pe termen lung (Grafic 58).

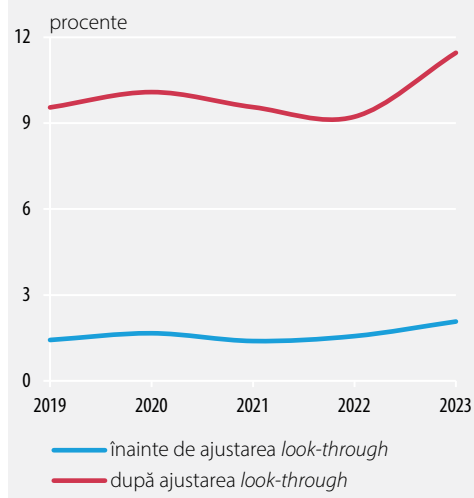
²³ Analiza de tip *look-through* evidențiază destinația finală a investițiilor efectuate de populație în mod indirect. Această analiză s-a efectuat pe baza informațiilor de tipul de la cine-cui (*who-to-whom*) disponibile în statistica conturilor naționale financiare.

Deținerile de acțiuni cotate au evoluat diferit față de anul anterior, cu o creștere semnificativă a ponderii acțiunilor cotate deținute indirect, de la 4,6 la sută la 6,3 la sută. Creșterea deținerilor indirecte reflectă încrederea în potențialul de randament oferit de piețele de capital și indică o alocare mai pronunțată către investițiile cotate, în contextul unei piețe de capital favorabile, ceea ce poate implica atât oportunități de câștig, cât și o expunere mai mare la volatilitatea pieței (Grafic 59).

Creanțele indirecte ale gospodăriilor populației față de administrațiile publice, rezultate din investițiile realizate prin intermediul instituțiilor financiare pe piața de capital, au înregistrat o creștere de 2,2 puncte procentuale, atingând un nivel

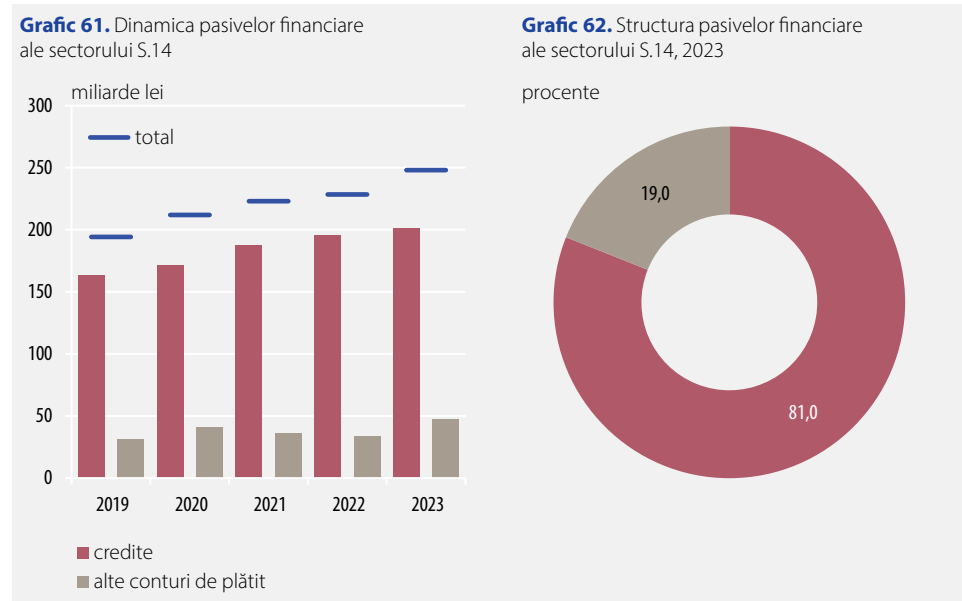
Grafic 60. Titluri de stat, certificate de trezorerie, obligațiuni – pondere în totalul activelor financiare ale sectorului S.14

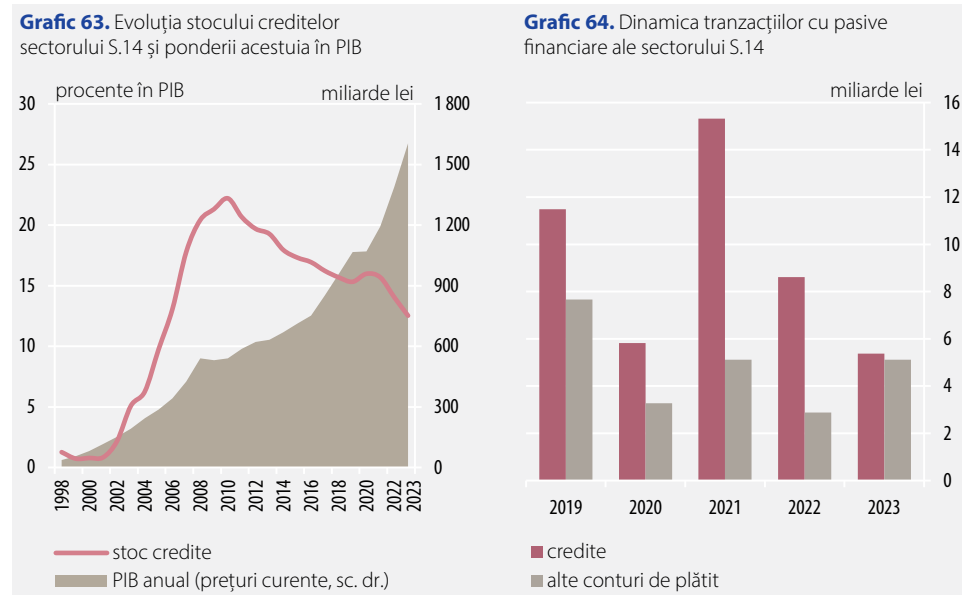
de 11,5 la sută din totalul activelor financiare. Această creștere se traduce printr-un ecart semnificativ de 9,4 puncte procentuale față de creanțele directe (înainte de ajustarea look-through). Creșterea ponderii creanțelor indirecte sugerează o diversificare a portofoliilor financiare ale gospodăriilor, în paralel cu o mai mare încredere în piețele financiare pentru generarea de randamente (Grafic 60).

În 2023, angajamentele financiare ale gospodăriilor populației au reprezentat 248,1 miliarde lei, respectiv 15,5 la sută din PIB, în scădere cu 1 punct procentual

față de anul anterior (Grafic 61). Această scădere reflectă un ritm mai lent de creștere a angajamentelor financiare comparativ cu anii anteriori, însă structura acestora rămâne predominant influențată de credite, cu o pondere de 81 la sută din total. Restul de 19 la sută a fost reprezentat de alte sume de plătit, care includ obligațiile financiare ale populației, cum ar fi impozitele, contribuțiile sociale și salariile (Grafic 62).

Deși valoarea totală a creditelor angajate de gospodării a continuat să crească, ritmul s-a temperat în anul 2023 comparativ cu anul anterior. Ponderea creditelor angajate de populație în PIB a continuat să scadă, atingând 12,5 la sută în 2023, ceea ce sugerează o tendință de temperare a îndatorării gospodăriilor (Grafic 63).

În ceea ce privește sursele de finanțare, instituțiile de credit rămân principala sursă pentru gospodăriile populației, cu o pondere de 87 la sută din totalul creditelor, urmate de instituțiile financiare nebancale (10,3 la sută) și de sectorul restul lumii (2,5 la sută).

Pasivele financiare din categoria alte sume de plătit au înregistrat o dinamică pozitivă semnificativă, ajungând la 47 miliarde lei, cu o creștere anuală de 41,5 la sută. Această creștere a fost determinată în mare parte de o majorare cu 52,4 la sută a subcomponentei alte conturi de plătit, care include obligațiile de plată pentru impozite și contribuții sociale (Grafic 64).

SECTORUL | Restul lumii (S.2)

În anul 2023, piețele financiare globale au fost caracterizate de menținerea la niveluri ridicate a ratelor dobânzilor, înăsprirea condițiilor de finanțare pentru statele cu economie emergentă pe un fond de volatilitate crescută, ascensiunea semnificativă a piețelor de capital, precum și de continuarea aplicării pachetelor de consolidare fiscală. În strânsă interdependență cu evoluțiile interne și internaționale, fluxurile financiare dintre economia românească și celelalte economii au reflectat conexiunile sectorului real intern cu cel extern, realizate prin procesul specific de intermediere financiară.

Creșterea economiei românești cu 2,4 la sută, în anul 2023, a avut loc într-un context marcat de perpetuarea deficitelor gemene, respectiv de menținerea deficitului contului curent, simultan cu manifestarea caracterului prociclic al politicilor fiscale. Această situație generează vulnerabilitate la adresa stabilității financiare, pe fondul volatilității piețelor globale. Încrederea investitorilor străini a fost conservată prin menținerea perspectivei stabile a riscului suveran al economiei românești pe piețele financiare internaționale, care a rămas în zona sigură pentru investiții. Ecartul randamentelor titlurilor de stat românești se menține la limitele superioare înregistrate în regiune, pe baza cotațiilor CDS (*credit default swaps*) pentru România, indicator de măsurare a percepției investitorilor asupra riscurilor economiei naționale²⁴.

Deficitul de cont curent a cunoscut o încetinire a ritmului de creștere (ponderea în PIB a scăzut la 6,6 la sută), pe seama reducerii expansiunii importurilor, în timp ce exporturile au fost reziliente la restrângerea creșterii economice a regiunii și la prudența investitorilor străini în limitarea expunerilor. Finanțarea deficitului de cont curent a fost realizată prin surplusul accentuat al contului de capital, generat de transferurile de capital prin intrările de fonduri UE din cadrul multianual 2021-2027, cât și prin fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) în cadrul pachetului Next Generation EU. Intrările financiare nete cu contribuție prevalentă la finanțare au rămas, în continuare, noile emisiuni de obligațiuni guvernamentale pe piețele externe, angajarea de noi împrumuturi, aporturile la capital prin investiții străine directe, precum și cele de natura datorii comerciale.

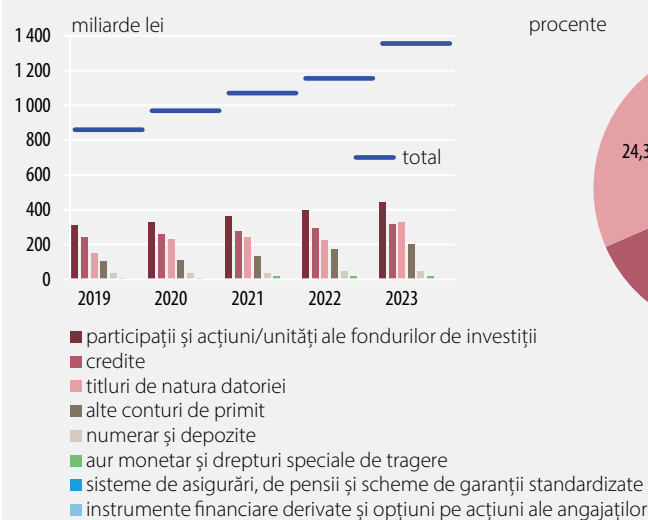
Creanțele sectorului extern în contrapartidă cu economia românească

Economia românească a continuat angajarea surselor de finanțare externă cu un ritm de creștere de 17 la sută comparativ cu nivelul anului 2022, atingând valoarea de 1 355 miliarde lei (Grafic 65).

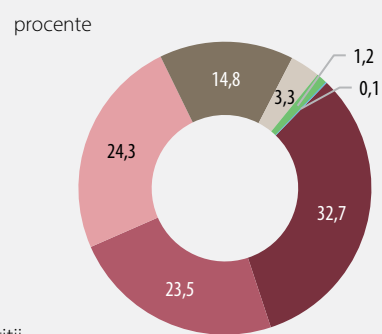
Finanțarea externă a economiei românești, sub forma acțiunilor și participațiilor, creditelor financiare, și a depozitelor plasate la băncile din România, a contribuit cu 59 de procente la stocul total al activelor financiare ale sectorului extern (Grafic 66).

²⁴ Conform *Raportului săptămânal* al ASF și *Raportului privind stabilitatea financiară* – decembrie 2024, BNR

Grafic 65. Dinamica principalelor plasamente ale sectorului S.2 în economia românească

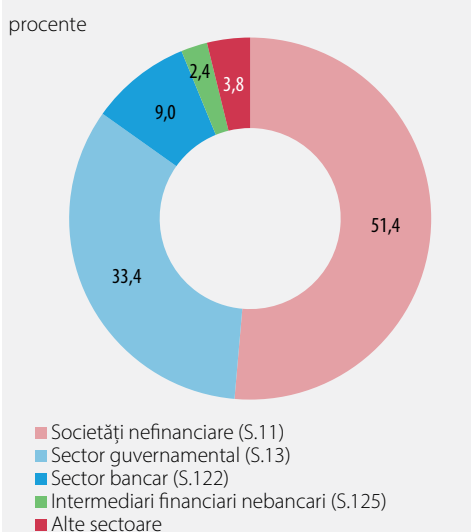

Grafic 66. Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.2, 2023

Principalele sectoare rezidente care au beneficiat de surse de finanțare externă au fost societățile nefinanciare, administrațiile publice, sectorul bancar și intermediarii financiari nebancați (Grafic 67).

Grafic 67. Principalele sectoare din economia românească beneficiare de plasamente externe

Astfel, achizițiile externe de obligațiuni guvernamentale au revenit pe trendul crescător cu o rată semnificativă de 44 la sută după scăderea din anul anterior, iar sumele de primit de către nerezidenți de la sectorul guvernamental²⁵ au continuat ascensiunea cu un ritm accentuat (45 la sută), pe fondul intrărilor de fonduri europene din cadrele multianuale și ale celor din PNRR.

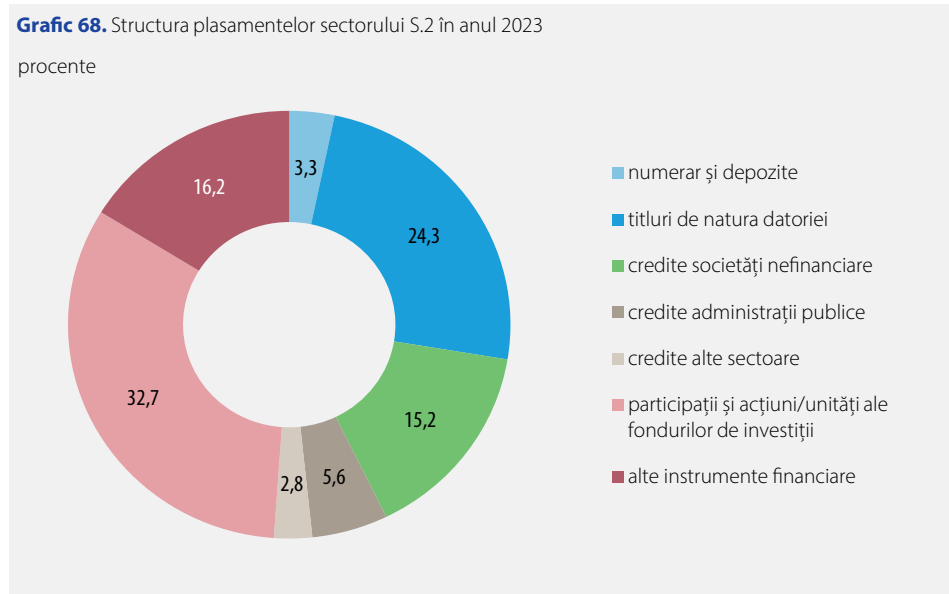
Sectorul bancar rezident a atras noi resurse financiare de pe piețele externe, cu o rată similară celei din anul anterior (+17 la sută), pe seama noilor capitaluri

de natura acțiunilor de la investitorii străini, a dublării valorii emisiunilor de obligațiuni din lunile februarie și noiembrie 2023, subscrise de investitorii nerezidenți, precum și a menținerii la niveluri comparabile a depozitelor atrase.

Stocul creditelor externe absorbite de economie s-a situat la valori superioare (+8 la sută), dinamică comparabilă cu evoluțiile din anii anteriori. Repartizarea pe scadențe a creditelor externe a conservat evoluția anterioară a celor cu scadențe mari, în timp ce expunerile sub un an au revenit pe un trend ascendent. Principalele

²⁵ Înregistrarea în conturile naționale a fondurilor europene, conform metodologiei SEC 2010, se face pe bază *accrual*, atât pe creanțe, cât și pe angajamente.

sectoare debitoare față de creditorii externi au continuat să fie, în ordinea valorilor angajate, societățile nefinanciare, administrațiile publice și instituțiile financiare nebancale (Grafic 68).

În anul 2023, finanțarea sectorului guvernamental de către sectorul extern a consemnat creșteri notabile (36 la sută), susținute de dinamica accentuată a obligațiunilor guvernamentale (44 la sută), a creditelor financiare angajate de sectorul guvernamental (+7 la sută) și a stocului net al sumelor de primit de la organisme internaționale (+45 la sută).

Principalele resurse externe de finanțare, necesare susținerii intermediarii realizate de instituțiile financiare nebancale rezidente, complementare surselor interne de finanțare atrase de acești intermediari financiari, sunt în continuare creditele externe, fapt confirmat de dinamica pozitivă înregistrată (16 la sută).

În perioada analizată, stocul plasamentelor în participații ale nerezidenților la capitalul firmelor românești, în valoare de aproximativ 443 miliarde lei, a înregistrat o creștere de 12 la sută, ca urmare a accentuării intrărilor nete financiare de natura investițiilor străine directe alimentate de profiturile reinvestite în societățile nefinanciare, la care s-au adăugat creșterile cotațiilor acțiunilor listate aflate în portofoliul investitorilor străini. Performanța capitalurilor proprii angajate în companiile investiții străine directe, pe fondul conservării productivității²⁶, este premisa trendului crescător (13 la sută) al plasamentelor de natura participațiilor. Stocul acțiunilor listate aflate în portofoliul nerezidenților a marcat o creștere semnificativă, respectiv cu o treime, în tandem cu dinamica anuală a indicelui BET²⁷.

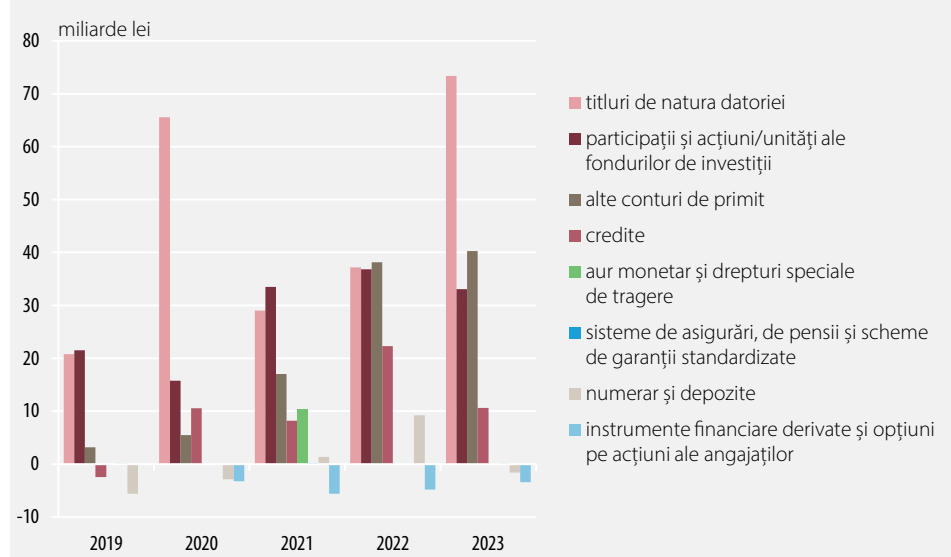
²⁶ Conform publicației BNR *Investițiile străine directe în România*, în anul 2023, productivitatea a fost calculată ca raportul dintre cifra de afaceri și numărul mediu de salariați din întreprinderile investiție străină directă.

²⁷ Bursa de Valori București, *Rapoarte lunare*, <https://bvb.ro/FinancialInstruments/Indices/IndicesProfiles>

Plasamentele totale ale investitorilor străini în obligațiuni interne au continuat în ritm accentuat (+46 la sută), ca urmare a lansării de noi emisiuni denumite în dolari și euro de sectorul guvernamental, în lunile ianuarie și septembrie 2023 și a noilor emisiuni lansate de sectorul bancar. Datoria externă a societăților nefinanciare rezidente sub forma creditelor comerciale și sumelor în decontare s-a menținut pe trendul constant ascendent și în această perioadă, cu ritmul de 15 la sută.

Structura tranzacțiilor de active financiare ale sectorului extern a evidențiat dublarea tranzacțiilor de obligațiuni pe baza noilor emisiuni guvernamentale lansate pe piețele externe, menținerea la niveluri crescute a sumelor de primit, creșteri semnificative de capital străin și acordarea de noi credite financiare (Grafic 69).

Grafic 69. Dinamica tranzacțiilor cu active financiare ale sectorului S.2 în economia românească

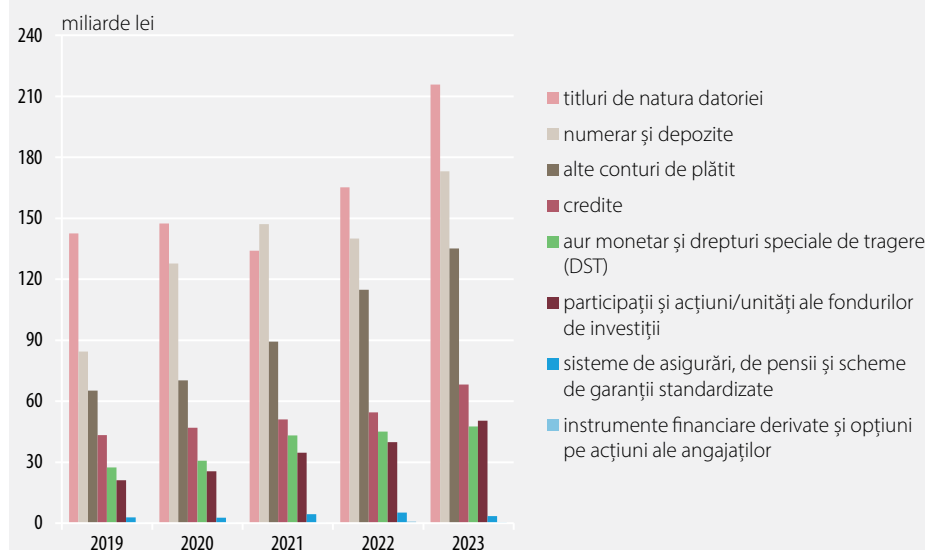
Angajamentele sectorului extern în contrapartidă cu economia românească

Stocul angajamentelor financiare ale sectorului extern a fost de 694 miliarde lei, cu 23 la sută mai mare decât nivelul anului precedent. Pasivele financiare prevalente ale nerezidenților față de economia națională au fost depozitele și titlurile de natura datoriei, a căror contribuție a fost de 56 la sută, în ușoară creștere, ca urmare a expunerii crescute a sectorului bancar românesc pe titluri de natura datoriei, precum și a constituirii de noi depozite externe (Graficele 70 și 71).

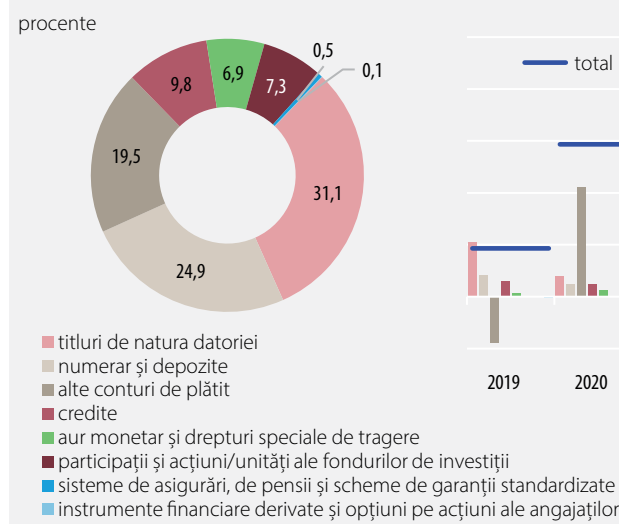
Investițiile rezidenților în participații și acțiuni/unități de fond externe au continuat evoluția ascendentă (+27 la sută), în principal ca urmare a creșterii expunerii pe acțiuni necotate externe a societăților nefinanciare și gospodăriilor populației, precum și a noilor plasamente în acțiuni cotate, în contextul performanțelor piețelor externe de capital. Instrumentul alte sume de plătit a cunoscut o creștere majoră, cu 66 la sută comparativ cu anul anterior, pe fondul evoluției sumelor în decontare aferente proiectelor cu finanțare europeană ce urmează a fi încasate de sectorul guvernamental.

Activele externe ale Băncii Naționale a României, respectiv plasamentele băncii centrale în titluri de natura datoriei, depozitele constituite la instituții de credit și autorități monetare din străinătate, precum și rezerva de aur monetar și deținerea de DST contribuie cumulativ la angajamentele financiare externe în proporție de 46 la sută.

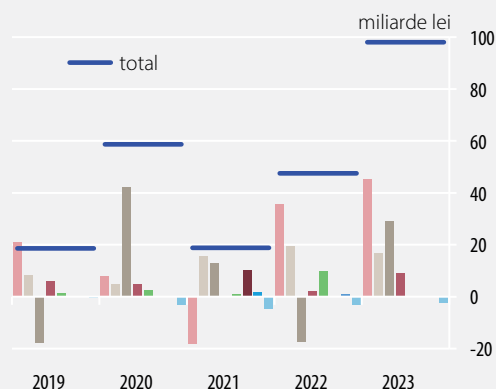
Grafic 70. Dinamica principalelor angajamente ale sectorului S.2 în economia românească

Grafic 71. Structura pasivelor financiare ale sectorului S.2, 2023

Grafic 72. Dinamica tranzacțiilor cu pasive financiare ale sectorului S.2 în economia românească

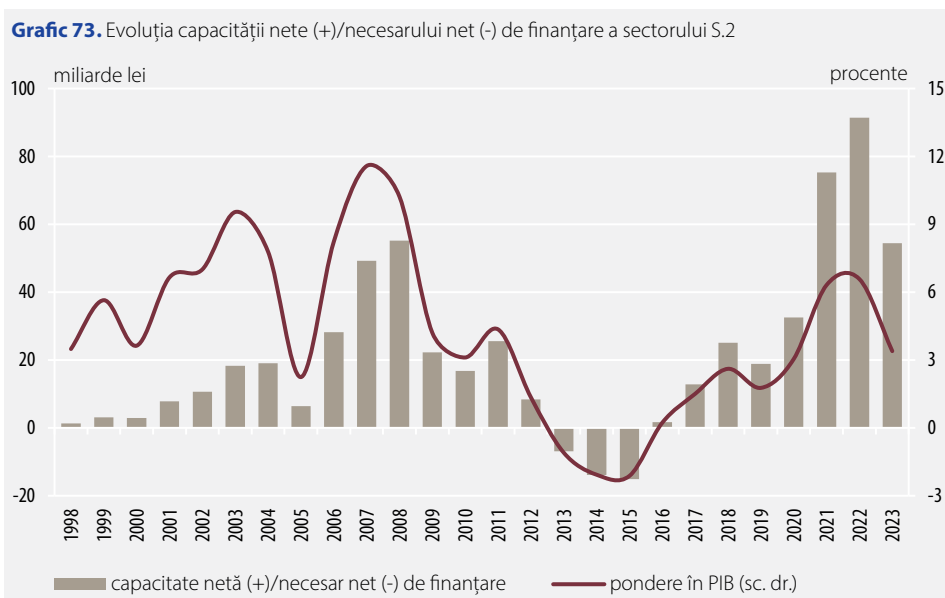

Plasamentele băncii centrale pe piețele financiare externe în depozite au revenit pe trendul ascendent, iar titlurile aflate în portofoliului activelor externe de rezervă au recâștigat contribuția majoritară în mixul investițional (ponderea acestora a crescut la 54 la sută). Depozitele constituite de Banca Națională a României la instituții de credit și autorități monetare din străinătate au continuat creșterea (+32 la sută), cu preferință pentru depozitele cu maturitate mai mare de un an, pe baza intrărilor

de valută în contul Ministerului Finanțelor în contrapartida intrărilor de fonduri europene absorbite în cadrul programelor multianuale, a noilor emisiuni de obligațiuni denominate în euro și dolari pe piețele externe, precum și a noilor fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Modificările în structura noilor angajamente financiare ale sectorului extern sunt, pe de o parte, reflectate de continuarea plasamentelor în titluri externe de către banca centrală, de expansiunea depozitelor plasate și a sumelor de primit ale administrației guvernamentale din surse externe, și, pe de altă parte, de pierderile marcate pe piața derivatelor financiare (Grafic 72).

În relație cu economia națională, sectorul extern a înregistrat un excedent de finanțare de 54 miliarde lei, în timp ce stocul acumulat al activelor nete financiare, exprimat de indicatorul avuție netă financiară, a înregistrat valoarea de 661,3 miliarde lei, respectiv o capacitate de finanțare la nivelul a 41 la sută din PIB (Grafic 73).

Conturile financiare ale economiei, 2019 – 2023

<https://www.bnr.ro/2023-conturi-nationale-financiare>

Conturile financiare ale sectoarelor instituționale, 2019 – 2023

[https://www.bnr.ro/Conturile-nationale-financiare-\(CNF\)-3172.aspx](https://www.bnr.ro/Conturile-nationale-financiare-(CNF)-3172.aspx)

Conturile financiare pe sectoare contraparte
(stocuri, 2023)

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

SOCIETĂȚI NEFINANCIARE (S.11)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	40 243	214 736	0	0	17 513	0	6 779	279 271
AF3	Titluri de natura datoriei	A	77	0	478	3	0	8 969	0	699	10 226
AF4	Credite	A	17 489	0	0	335	0	0	0	32 367	50 191
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	69 205	0	2 654	5 832	295	337	0	21 115	99 437
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	6 430	0	0	0	6 430
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	169	0	0	0	0	171	341
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	532 318	0	2 088	4 195	615	49 315	54 261	83 883	726 675
	Total creanțe financiare	A	619 088	40 243	220 125	10 366	7 340	76 133	54 261	145 014	1 172 570
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	1	1	0	1	2	3
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	77	0	147	260	4	0	191	4 080	4 758
AF4	Credite	P	17 489	0	196 224	39 616	10	6 617	0	205 676	465 633
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	69 205	0	1 149	30 241	20 405	115 761	338 554	360 290	935 604
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	57	0	0	0	0	57	114
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	532 318	0	967	7 228	1 684	74 494	85 246	126 392	828 329
	Total angajamente financiare	P	619 088	0	198 544	77 346	22 104	196 872	423 991	696 496	2 234 440

BANCA CENTRALĂ (S.121)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	47 547	47 547
AF2	Numerar și depozite	A	0	8	0	0	0	0	0	104 874	104 882
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	0	0	0	4 049	0	178 975	183 024
AF4	Credite	A	0	0	6	0	0	0	0	0	6
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	0	0	0	74	0	0	0	181	255
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total creanțe financiare	A	0	8	6	74	0	4 049	0	331 577	335 715
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	16 443	16 443
AF2	Numerar și depozite	P	40 243	8	123 460	960	0	54 734	68 715	30	288 149
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	0	0	0	0	0	30 945	0	0	30 945
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total angajamente financiare	P	40 243	8	123 460	960	0	85 679	68 715	16 473	335 538

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

SOCIETĂȚI CARE ACCEPTĂ DEPOZITE, EXCLUSIV BANCA CENTRALĂ (S.122)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	123 460	10 466	0	0	0	0	47 300	181 226
AF3	Titluri de natura datoriei	A	147	0	3 265	41	0	157 444	0	24 707	185 604
AF4	Credite	A	196 224	0	0	18 491	10	36 731	175 040	2 458	428 955
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	1 149	0	439	2 635	118	0	0	777	5 117
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	160	456	0	0	615
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	57	0	91	17	1	0	2	320	488
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	967	0	0	194	122	10 394	0	726	12 403
	Total creanțe financiare	A	198 544	123 460	14 261	21 379	410	205 025	175 042	76 288	814 409
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	214 736	0	10 466	16 238	4 589	46 603	340 784	42 797	676 213
AF3	Titluri de natura datoriei	P	478	0	3 265	1 085	4 409	0	77	20 765	30 079
AF4	Credite	P	0	6	0	6	0	1 434	0	0	1 446
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	2 654	0	439	5 353	7 704	10 875	5 010	57 219	89 252
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	169	0	91	15	26	0	0	418	720
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	2 088	0	0	186	47	829	0	463	3 613
	Total angajamente financiare	P	220 125	6	14 261	22 882	16 775	59 740	345 871	121 662	801 323

FONDURI DE INVESTIȚII, ALTELE DECÂT FONDURILE DE PIAȚĂ MONETARĂ (S.124)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	0	4 932	0	0	0	0	0	4 932
AF3	Titluri de natura datoriei	A	155	0	1 083	94	0	7 480	0	1 848	10 660
AF4	Credite	A	51	0	0	0	0	0	0	0	51
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	9 440	0	5 347	6 213	0	135	0	1 788	22 923
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	5	0	0	0	0	3	8
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	7	0	46	95	0	0	1	1	150
	Total creanțe financiare	A	9 654	0	11 413	6 402	0	7 615	1	3 640	38 725
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	292	0	0	0	0	0	292
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	2 707	0	1 019	7 067	1 554	358	20 175	2 079	34 959
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	9	0	0	0	0	0	9
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	36	0	27	699	0	0	140	2	904
	Total angajamente financiare	P	2 743	0	1 347	7 766	1 554	358	20 315	2 080	36 164

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

ALȚI INTERMEDIARI FINANCIARI, EXCLUSIV SOCIETĂȚILE DE ASIGURARE ȘI FONDURILE DE PENSII (S.125)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	192	7 783	0	0	0	0	142	8 116
AF3	Titluri de natura datoriei	A	105	0	1	21	0	427	0	3	556
AF4	Credite	A	39 407	0	6	378	0	40	20 679	207	60 717
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	382	0	5	840	0	0	0	69	1 296
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	1 725	0	0	0	1 725
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	7	0	0	0	0	0	7
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	2 271	0	57	640	46	0	374	164	3 553
	Total creanțe financiare	A	42 164	192	7 858	1 880	1 771	467	21 053	585	75 970
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	3	0	16	74	0	0	36	139	268
AF4	Credite	P	213	0	16 214	458	0	18	274	26 407	43 583
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	1 212	0	1 104	1 134	1	301	14 348	5 309	23 408
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	8	0	0	0	0	0	8
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	1 108	0	133	351	55	0	629	75	2 350
	Total angajamente financiare	P	2 535	0	17 475	2 017	56	319	15 287	31 929	69 618

AUXILIARI FINANCIARI (S.126)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	625	2 074	0	0	0	0	510	3 208
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	1	0	0	395	0	0	396
AF4	Credite	A	2	0	0	119	0	0	2	0	123
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	142	0	1	1 088	0	0	0	4	1 234
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	3	0	0	0	3
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	3	0	0	0	0	0	3
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	2 145	0	83	420	240	0	133	35	3 055
	Total creanțe financiare	A	2 288	625	2 161	1 627	242	395	135	549	8 022
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	10	0	118	222	0	0	41	132	523
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	843	74	513	611	189	339	1 303	735	4 608
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	489	0	22	106	954	0	466	161	2 198
	Total angajamente financiare	P	1 341	74	654	938	1 144	339	1 811	1 029	7 329

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

INSTITUȚII FINANCIARE CAPTIVE ȘI ALTE ENTITĂȚI CREDITOARE (S.127)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	143	1 449	0	0	0	0	479	2 072
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	A	156	0	0	205	0	0	571	4 842	5 775
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	20 277	0	0	952	0	0	0	2 094	23 323
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	2 805	0	0	0	0	0	715	2 667	6 188
	Total creanțe financiare	A	23 239	143	1 449	1 157	0	0	1 286	10 082	37 357
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	25	41	0	0	0	0	66
AF4	Credite	P	113	0	1 867	23	0	0	81	5 067	7 151
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	1 070	0	0	281	0	59	12 633	10 417	24 460
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	2 563	0	12	0	0	0	2 383	1 666	6 624
	Total angajamente financiare	P	3 746	0	1 904	345	0	59	15 097	17 149	38 301

SOCIETĂȚI DE ASIGURARE (S.128)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	0	2 880	0	0	0	0	17	2 898
AF3	Titluri de natura datoriei	A	4	0	596	0	0	18 581	0	976	20 157
AF4	Credite	A	10	0	0	0	0	0	0	0	10
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	478	0	118	349	484	0	0	3 475	4 905
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	1 037	0	0	3 511	4 548
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	1 684	0	47	1 009	88	77	1 287	1 073	5 265
	Total creanțe financiare	A	2 176	0	3 642	1 358	1 610	18 658	1 287	9 053	37 783
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	10	0	0	0	0	1 051	1 062
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	295	0	118	0	484	3	56	7 118	8 073
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	6 430	0	160	1 728	1 037	146	20 029	209	29 739
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	615	0	122	253	88	163	647	1 057	2 946
	Total angajamente financiare	P	7 339	0	410	1 981	1 610	313	20 732	9 435	41 820

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

FONDURI DE PENSII (S.129)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	0	1 709	0	0	0	0	0	1 709
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	3 813	0	0	87 632	0	4 022	95 467
AF4	Credite	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	19 927	0	7 586	1 395	0	0	0	5 496	34 405
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	26	0	0	0	0	0	26
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	0	0	0	0	177	0	0	0	177
	Total creanțe financiare	A	19 927	0	13 134	1 395	177	87 632	0	9 518	131 783
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	130 611	812	131 423
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	1	0	0	0	0	0	1
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	0	0	0	32	177	0	0	2	212
	Total angajamente financiare	P	0	0	1	32	177	0	130 611	814	131 636

ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ (S.1311)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	54 714	43 913	0	0	11 216	0	152	109 994
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	0	0	0	7 463	0	3 268	10 731
AF4	Credite	A	5 505	0	1 434	18	0	19 039	0	27 742	53 739
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	114 956	30 945	10 875	1 054	3	18 540	0	5 100	181 475
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	69	0	0	0	69
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	43 610	0	829	0	127	11 630	7	38 685	94 888
	Total creanțe financiare	A	164 071	85 659	57 050	1 073	200	67 888	7	74 948	450 896
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	17 513	0	0	0	0	38 637	94	1 943	58 187
AF3	Titluri de natura datoriei	P	8 968	4 049	156 284	8 181	105 881	7 463	22 697	304 016	617 539
AF4	Credite	P	0	0	21 573	7	0	6 646	18 362	71 119	117 707
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	337	0	0	135	0	18 540	86	98	19 197
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	456	0	0	0	0	0	456
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	25 891	0	10 394	0	61	6 260	30 310	69 466	142 383
	Total angajamente financiare	P	52 708	4 049	188 707	8 323	105 943	77 546	71 550	446 643	955 469

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

ADMINISTRAȚIILE LOCALE (S.1313)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	20	2 681	0	0	12 117	0	103	14 920
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	A	517	0	0	0	0	0	0	0	517
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	789	0	0	3	0	5 226	9	0	6 027
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	75	0	0	0	75
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	10 744	0	0	0	15	1 209	263	7 810	20 041
	Total creanțe financiare	A	12 051	20	2 681	3	90	18 551	272	7 913	41 581
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	1	0	1 160	121	331	0	7	754	2 374
AF4	Credite	P	0	0	15 158	33	0	2 430	0	4 164	21 786
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	0	0	0	0	0	5 226	0	0	5 226
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	15 266	0	0	0	13	4 252	5 668	1 755	26 953
	Total angajamente financiare	P	15 267	0	16 318	154	344	11 908	5 675	6 673	56 339

ADMINISTRAȚIILE DE SECURITATE SOCIALĂ (S.1314)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	0	9	0	0	15 305	0	0	15 314
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	A	595	0	0	0	0	0	0	0	595
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	16	0	0	0	0	0	0	0	16
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	1	0	0	0	1
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	20 140	0	0	0	21	1	0	83	20 245
	Total creanțe financiare	A	20 750	0	9	0	23	15 305	0	83	36 171
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	0	0	0	9 963	0	0	9 963
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	8 158	0	0	0	3	2 327	330	0	10 818
	Total angajamente financiare	P	8 158	0	0	0	3	12 291	330	0	20 781

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S2	S1+S2

GOSPODĂRIILE POPULAȚIEI (S.14)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	67 121	328 425	0	0	94	0	11 117	406 757
AF3	Titluri de natura datoriei	A	191	0	77	36	0	22 168	0	1 261	23 733
AF4	Credite	A	0	0	0	359	0	18 362	0	588	19 310
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	338 554	0	5 005	47 462	56	86	0	10 280	401 442
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	150 605	0	0	0	150 605
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	73 225	0	0	3 613	612	36 308	30 061	0	143 819
	Total creanțe financiare	A	411 970	67 121	333 507	51 470	151 273	77 019	30 061	23 247	1 145 667
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	174 791	21 195	0	0	0	5 037	201 023
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	2	0	0	0	0	0	2
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	37 903	0	0	1 222	1 283	270	6 361	0	47 039
	Total angajamente financiare	P	37 903	0	174 793	22 417	1 283	270	6 361	5 037	248 064

INSTITUȚII FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAȚIEI (S.15)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	A	0	1 594	12 360	0	0	0	0	1 594	15 547
AF3	Titluri de natura datoriei	A	0	0	0	0	0	536	0	25	561
AF4	Credite	A	0	0	0	37	0	0	0	0	37
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	0	0	4	998	0	0	0	20	1 023
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	36	0	0	0	36
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	12 021	0	0	5	35	0	6 361	0	18 422
	Total creanțe financiare	A	12 021	1 594	12 364	1 040	71	536	6 361	1 639	35 626
AF1	Aur monetar și DST	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF2	Numerar și depozite	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF3	Titluri de natura datoriei	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF4	Credite	P	0	0	249	57	0	0	0	28	334
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	0	0	0	0	0	9	0	0	9
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	16 358	0	0	1	4	0	30 061	2	46 426
	Total angajamente financiare	P	16 358	0	249	58	4	9	30 061	30	46 769

STOCURI (milioane lei; date neconsolidate)

Coduri SEC 2010	Instrumente financiare	Categorie bilanțieră	Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alți intermediari financiari	Societăți de asigurare și fonduri de pensii	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Total
			S11	S121	S122+S123	S124+S125+S126+S127	S128+S129	S13	S14+S15	S1

RESTUL LUMII (S.2)

AF1	Aur monetar și DST	A	0	16 443	0	0	0	0	0	16 443
AF2	Numerar și depozite	A	0	30	42 797	0	0	1 943	0	44 771
AF3	Titluri de natura datoriei	A	4 080	0	20 765	139	0	304 770	0	329 753
AF4	Credite	A	205 676	0	0	31 606	1 051	75 284	5 065	318 682
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	A	360 290	0	57 219	18 539	7 118	98	0	443 263
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	A	0	0	0	0	1 021	0	0	1 021
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	A	57	0	418	0	0	0	0	475
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	A	126 392	0	463	1 904	1 059	71 221	2	201 040
	Total creanțe financiare	A	696 494	16 473	121 662	52 187	10 249	453 316	5 067	1 355 448
AF1	Aur monetar și DST	P	0	47 547	0	0	0	0	0	47 547
AF2	Numerar și depozite	P	6 779	104 874	47 300	1 131	17	255	12 711	173 067
AF3	Titluri de natura datoriei	P	699	178 975	24 707	1 850	4 998	3 268	1 287	215 785
AF4	Credite	P	32 367	0	2 458	5 049	0	27 742	588	68 204
AF5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	P	21 115	181	777	3 955	8 972	5 100	10 301	50 401
AF6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	P	0	0	0	0	3 511	0	0	3 511
AF7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	P	171	0	320	3	0	0	0	495
AF8	Alte conturi de primit/de plătit	P	83 883	0	726	2 867	1 073	46 578	0	135 127
	Total angajamente financiare	P	145 014	331 577	76 288	14 855	18 571	82 944	24 887	694 137

Conturile naționale financiare
Secțiune grafică

Figura A. Matricea fluxurilor financiare consolidate pe sectoare contraparte în anul 2023 (stocuri finale, milioane lei)

		SECTOARE DEBITOARE								
		Societăți nefinanciare	Banca centrală	Alte instituții financiare monetare	Alte instituții financiare	Administrația centrală	Administrații locale și de securitate socială	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	TOTAL
SECTOARE CREDITOARE	Societăți nefinanciare		40 243	220 125	17 706	52 708	23 425	54 261	145 014	553 482
	Banca centrală	0		6	75	4 049	0	0	331 577	335 707
	Alte instituții financiare monetare	198 544	123 460		21 789	188 707	16 318	175 042	76 288	800 148
	Alte instituții financiare	99 447	960	39 657		114 266	501	23 762	33 426	312 021
	Administrația centrală	164 071	85 659	57 050	1 272		17 764	7	74 948	400 772
	Administrații locale și de securitate socială	32 801	20	2 690	116	27 422		272	7 996	71 317
	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	423 990	68 715	345 871	203 853	71 550	6 005		24 887	1 144 870
	Restul lumii	696 494	16 473	121 662	62 436	446 643	6 673	5 067		1 355 448
	TOTAL	1 615 348	335 530	787 062	307 247	905 345	70 685	258 410	694 137	4 973 764

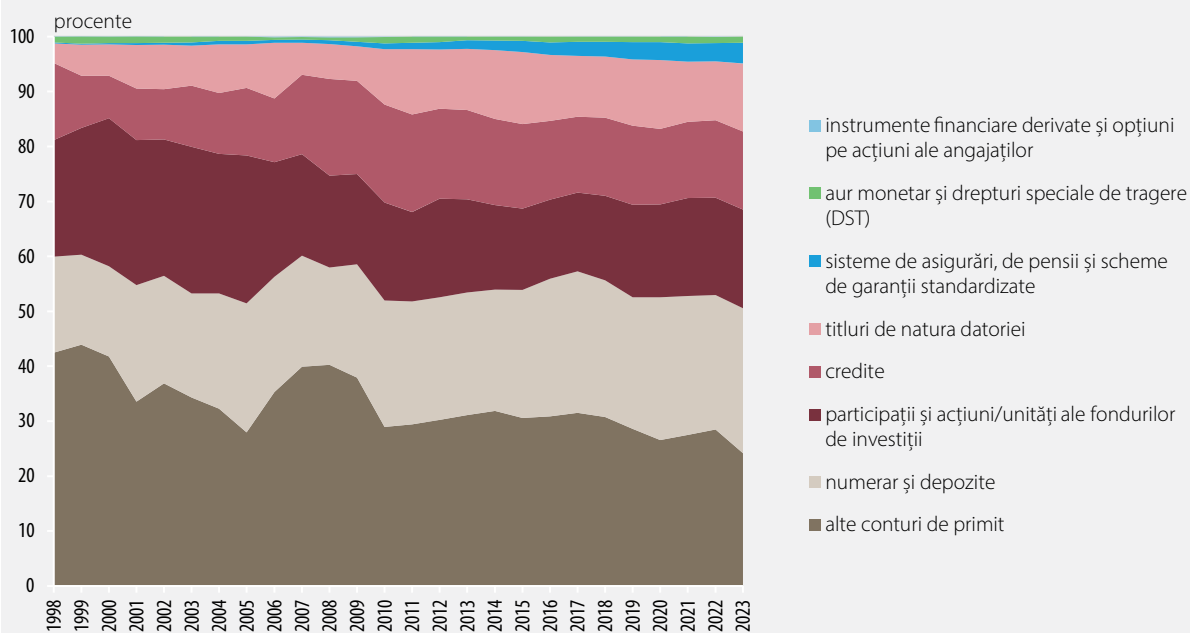
Figura B. Stocul creditelor acordate pe sectoare contraparte în anul 2023 (milioane lei)

		SECTOARE DEBITOARE						
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrația publică	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	TOTAL
SECTOARE CREDITOARE	Societăți nefinanciare	17 489	335	0	0	0	32 367	50 191
	Societăți financiare	235 851	19 217	36 771	195 986	306	7 507	495 637
	Administrația publică	6 617	1 453	19 039	0	0	27 742	54 851
	Gospodăriile populației	0	359	18 362	0	0	588	19 310
	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	0	37	0	0	0	0	37
	Restul lumii	205 676	32 657	75 284	5 037	28		318 682
	TOTAL	465 633	54 058	149 456	201 023	334	68 204	938 708

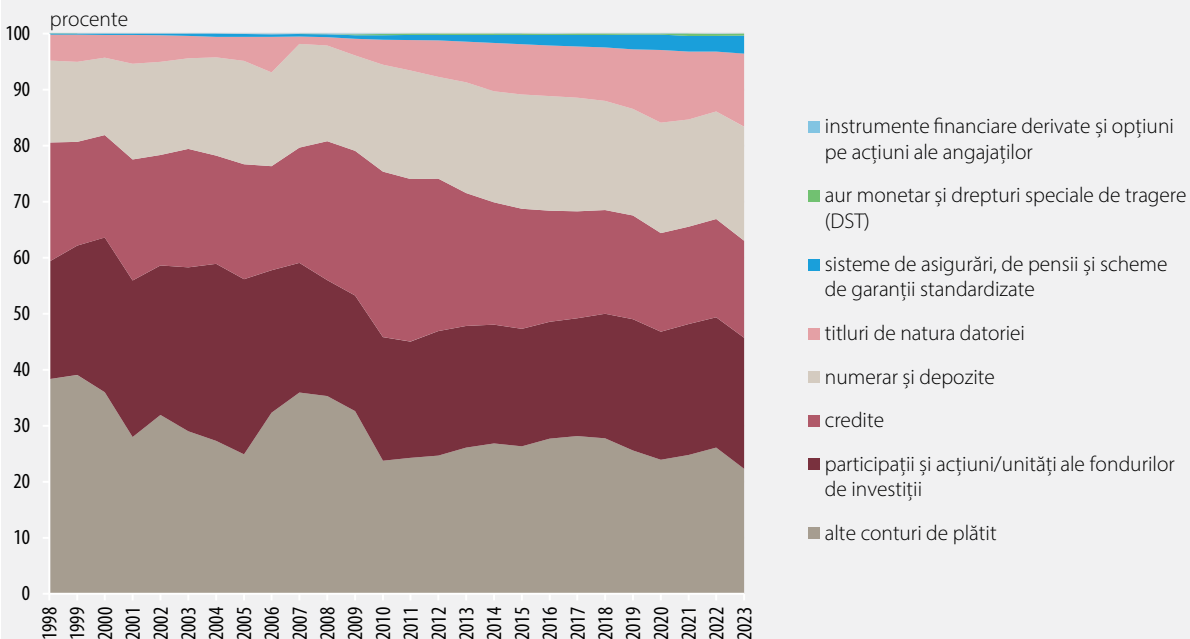
Figura C. Stocul depozitelor plasate pe sectoare contraparte în anul 2023 (milioane lei)

		SECTOARE DEBITOARE					
		Societăți financiare	Administrația publică	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Restul lumii	TOTAL
SECTOARE CREDITOARE	Societăți nefinanciare	214 736	17 513			6 779	239 028
	Societăți financiare	141 682	0			148 796	290 478
	Administrația publică	101 039	38 637			218	139 893
	Gospodăriile populației	328 425	94			11 117	339 636
	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	12 360	0			531	12 891
	Restul lumii	42 827	1 943				44 771
	TOTAL	841 069	58 187			167 441	1 066 697

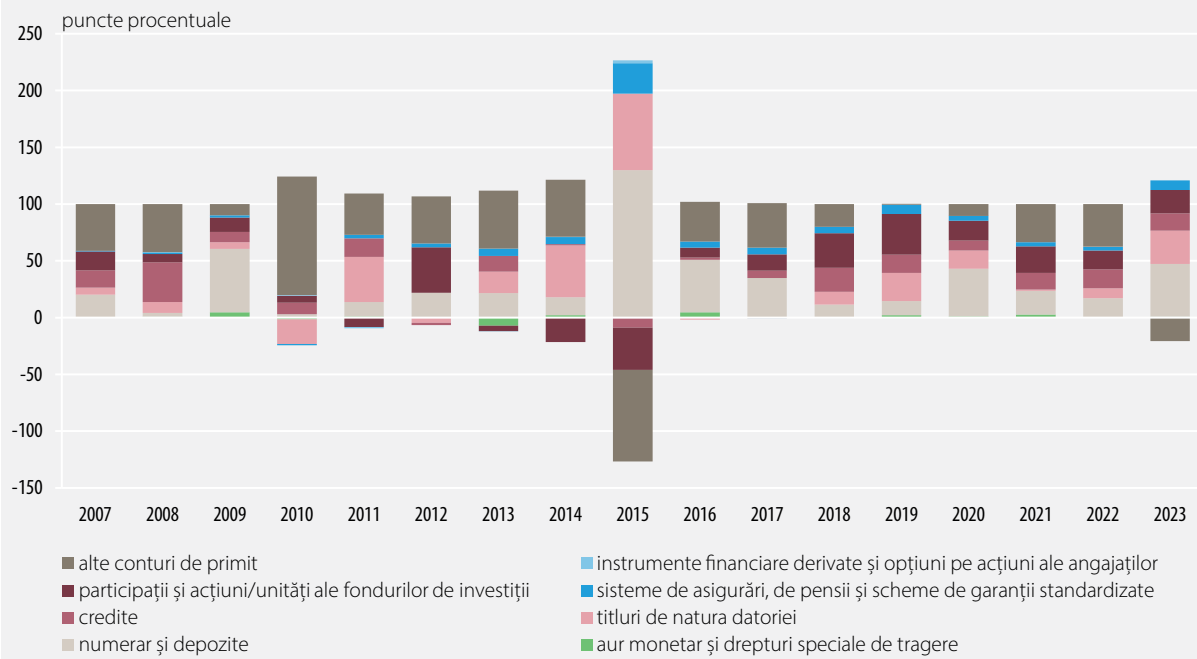
Grafic A. Structura stocului creanțelor financiare ale economiei naționale (S.1)

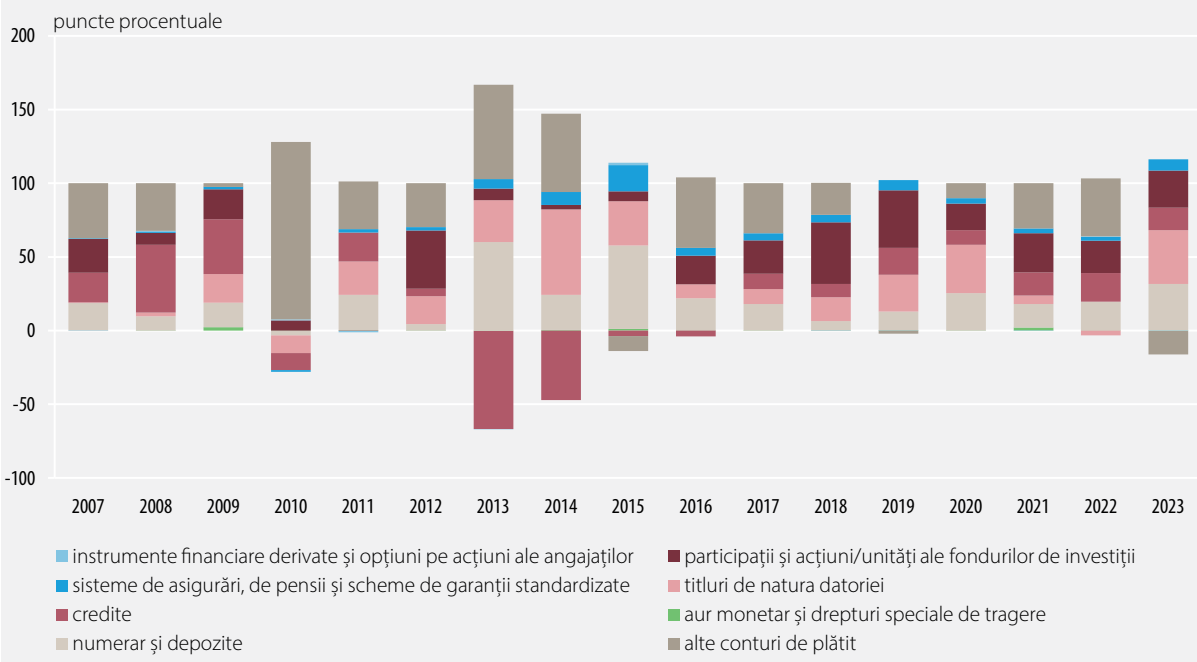
Grafic B. Structura stocului angajamentelor financiare ale economiei naționale (S.1)

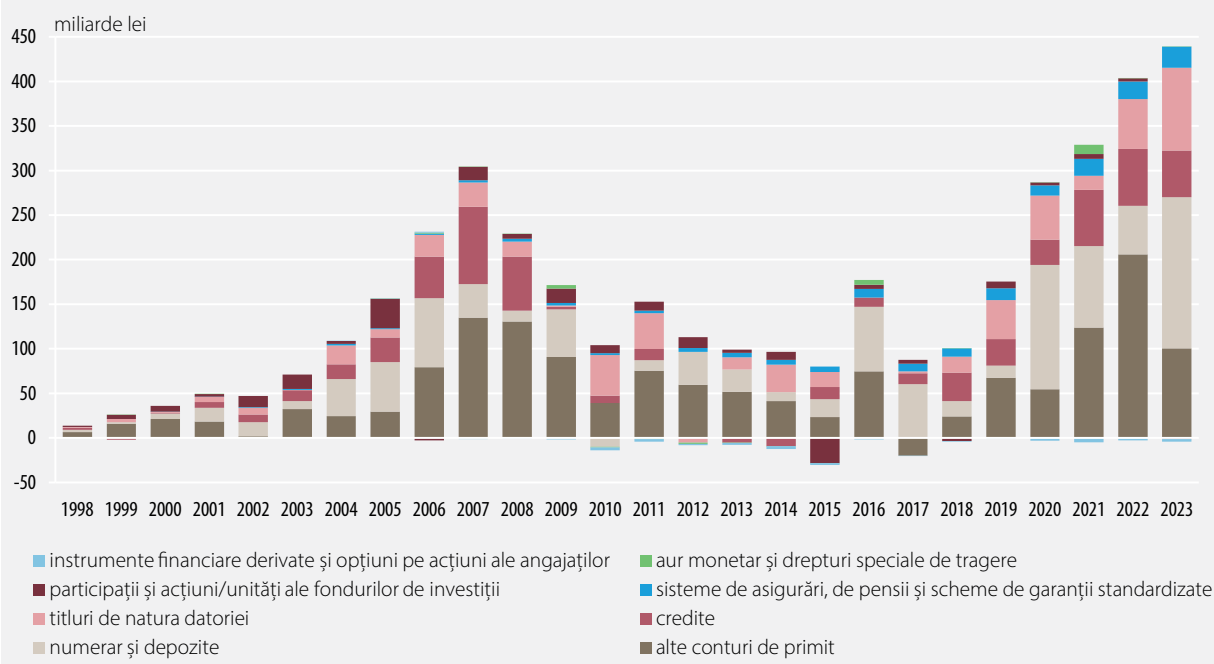
Grafic C. Contribuția activelor financiare la dinamica anuală a stocului creanțelor financiare totale în perioada 2007-2023 (an precedent=100)

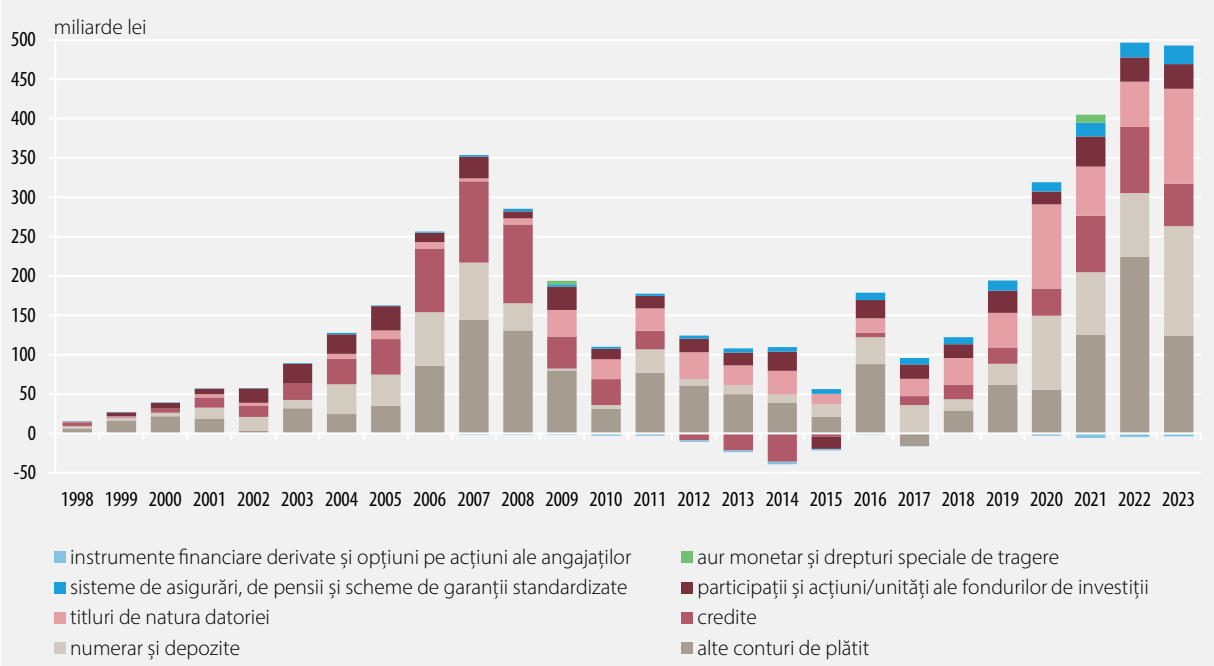
Grafic D. Contribuția pasivelor financiare la dinamica anuală a stocului angajamentelor financiare totale (an precedent=100)

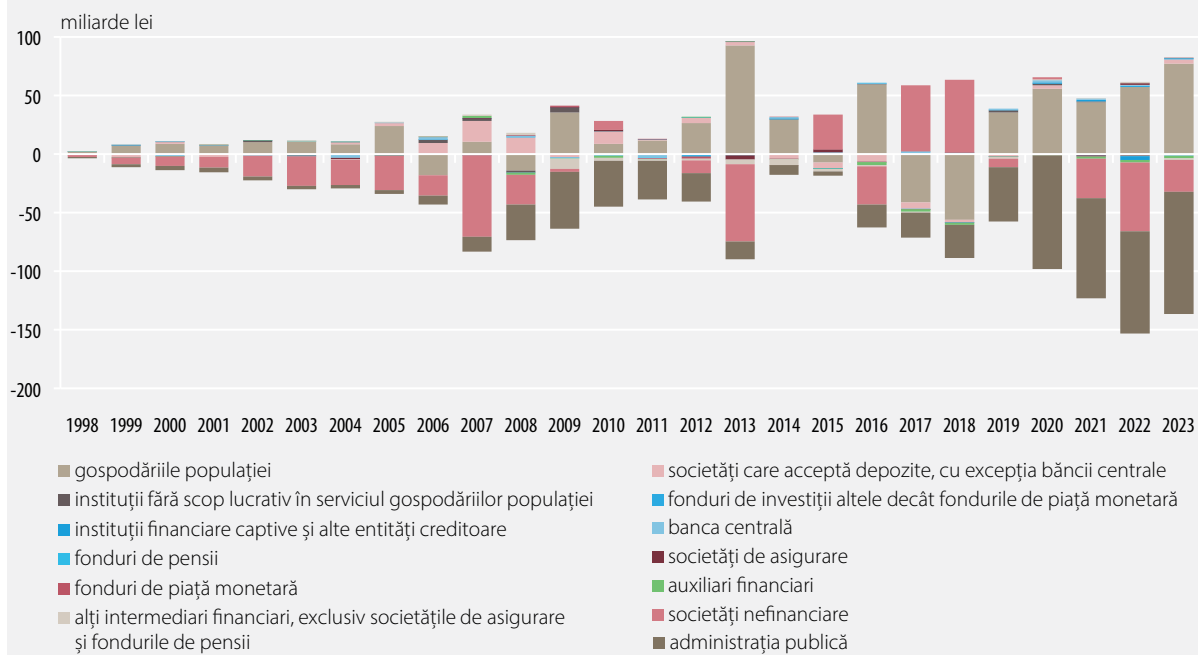
Grafic E. Evoluția tranzacțiilor financiare de natura creanțelor ale economiei naționale (S.1)

Grafic F. Evoluția tranzacțiilor financiare de natura angajamentelor ale economiei naționale (S.1)

Grafic G. Contribuția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectoarelor rezidente

Aspecte metodologice

Sistemul european al conturilor naționale și regionale (SEC) reprezintă un cadru contabil aplicabil pe plan internațional, care permite descrierea analitică și sistematică a ceea ce se numește o „economie totală” (aceasta înseamnă o regiune, o țară sau un grup de țări).

Cadrul contabil al SEC poate fi utilizat pentru analiza și evaluarea structurii unei economii totale, ale părților sau aspectelor ei specifice, ale evoluției acesteia în timp și ale relațiilor cu alte economii totale. Datele statistice obținute în cadrul SEC sunt esențiale pentru definirea și urmărirea politicilor economice și sociale în cadrul Uniunii Europene.

Arhitectura contabilă a SEC recurge la clasificarea unităților după criteriul „unitate locală de producție de bunuri și servicii”, pe care le grupează pe ramuri CAEN Rev. 2 de activitate și utilizează două moduri net diferite de împărțire a economiei (unități rezidente și nerezidente, economia națională și restul lumii), fiecare dintre acestea răspunzând unor necesități analitice specifice. Astfel, pentru descrierea fluxului de venituri și cheltuieli, a fluxului financiar și a conturilor de patrimoniu, SEC regrupează unitățile instituționale în sectoare, pe baza funcțiilor, comportamentului și obiectivelor lor principale.

Sistemul conturilor naționale este un sistem închis, în care tranzacțiile sunt dublu înregistrate. Fiecare tranzacție este descrisă atât ca resursă într-o parte a sistemului, cât și ca utilizare în cealaltă parte. Stocurile de active afectate de tranzacții sunt înregistrate atât la începutul, cât și la sfârșitul perioadelor corespunzătoare. În sistemul conturilor naționale, tranzacțiile și stocurile se referă la entități economice rezidente. În limita sferei de cuprindere, sistemul inventariază totalitatea fluxurilor și stocurilor. Toate variațiile de stoc pot fi în întregime explicate prin fluxurile înregistrate.

Pentru ca sistemul să se închidă, trebuie să existe un segment de capturare a fluxurilor care vizează utilizatorii de resurse provenite de la entitățile nerezidente. Acest segment este definit ca „restul lumii” și este tratat în mod similar unui sector instituțional, deși unitățile nerezidente nu sunt incluse decât în momentul în care realizează operațiuni cu unitățile instituționale rezidente.

Având în vedere importanța datelor din conturile naționale pentru fundamentarea măsurilor de politică economică și pentru analizele economice, metodologia pe baza căreia se elaborează aceste date trebuie actualizată periodic, pentru a surprinde cât mai bine modificările rapide care au loc într-un mediu economic puternic globalizat. Sistemul Conturilor Naționale (SCN), adoptat de Comisia ONU pentru Statistică, a fost actualizat în anul 2008, iar Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (SEC) a fost revizuit pentru a se alinia la modificările metodologice din SCN 2008 și la cerințele europene specifice. Noua metodologie (SEC 2010) a fost adoptată prin Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al

Consiliului din 21 mai 2013, publicat în *Jurnalul Oficial* din 26 iunie 2013, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 734/2023, și este implementată din septembrie 2014, într-o manieră coordonată la nivel european.

Mai multe informații privind metodologia statistică și procesul de implementare coordonat la nivel european se găsesc pe website-ul Eurostat (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/esa_2010/introduction), în *Buletinul lunar* al BCE, august 2014 (pp. 83-97), pe website-ul INS (http://www.insse.ro/cms/files/Conturi_ESA2010/SEC_2010_site_ro.htm) și pe website-ul BNR (<http://www.bnr.ro/Implementarea-noilor-standarde-metodologice-in-statisticile-elaborate-de-BNR-10732.aspx>).

Conturile naționale financiare înregistrează, pe tipuri de instrumente financiare, variațiile activelor și pasivelor financiare care alcătuiesc capacitatea/necesarul net de finanțare. Aceasta arată fie o capacitate de finanțare netă, care corespunde sumei de care dispune o unitate sau un sector pentru a finanța, în mod direct sau indirect, alte unități sau sectoare, fie un necesar de finanțare care corespunde sumei pe care o unitate sau un sector trebuie să o împrumute de la alte unități sau sectoare.

Sectoare instituționale conform Sistemului European de Conturi SEC 2010 – unitățile și regruparea lor

Societăți nefinanciare – societăți și cvasisocietăți a căror activitate principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare pentru piață; acest sector instituțional cuprinde: regii autonome, companii naționale, societăți naționale, societăți comerciale cu capital public sau privat, societăți cooperatiste, societăți agricole, sediile centrale (*head office*) ce controlează grupuri de societăți a căror activitate predominantă este producerea de bunuri și servicii nefinanciare, entitățile cu scop special create a căror activitate principală este furnizarea de bunuri și servicii nefinanciare, instituții fără scop lucrativ aflate în serviciul societăților nefinanciare (asociații patronale, asociații ale meșteșugarilor) și altele asemenea (SEC 2010, par. 2.45-2.54).

S.11

Societăți financiare (SEC 2010, par. 2.55-2.110)

S.12

Banca centrală – Banca Națională a României (SEC 2010, par. 2.72-2.74)

S.121

Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală – societăți și cvasisocietăți financiare, cu excepția celor clasificate în subsectoarele „Banca centrală” și „Fonduri de piață monetară”, care sunt implicate, în principal, în intermediere financiară și a căror activitate constă în primirea de depozite și/sau substitute apropiate pentru depozite de la alte unități instituționale decât societățile financiare monetare, acordarea de împrumuturi și/sau efectuarea de investiții în titluri de valoare.

S.122

Acest sector instituțional cuprinde instituțiile de credit și instituțiile emitente de monedă electronică (SEC 2010, par. 2.75-2.78).

Fonduri de piață monetară – societăți financiare care investesc cu prioritate în instrumente ale pieței monetare, în acțiunile/unitățile altor fonduri de piață monetară, în alte instrumente de împrumut transferabile și având maturități de până la 1 an, precum și în depozite bancare, urmărind o rată a profitului apropiată de ratele dobânzii oferite de instrumentele pieței monetare (SEC 2010, par. 2.79-2.81).

S.123

Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață

monetară – toate sistemele de investiții colective, cu excepția celor clasificate în subsectorul „Fonduri de piață monetară”, care sunt implicate în principal în intermediere financiară. Activitatea acestora constă în emiterea de acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții care nu sunt substitut pentru depozite și efectuarea, pe cont propriu, de investiții, în principal în active financiare, altele decât active financiare pe termen scurt, și în active nefinanciare (de obicei, bunuri imobiliare) (SEC 2010, par. 2.82-2.85).

S.124

Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii

– societăți și cvasisocietăți financiare a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară (exclusiv cele furnizate de instituțiile financiare monetare); acest sector instituțional cuprinde: societăți vehicul investițional, instituții financiare nebancale, societăți de servicii de investiții financiare, case de compensare cu funcția de contraparte centrală (SEC 2010, par. 2.86-2.94). Componența instituțională a sectorului, la finalul anului 2022, a constat în:

S.125

- (i) instituții financiare nebancale înscrise în Registrul general al Băncii Naționale a României;
- (ii) instituții financiare nebancale înscrise în Registrul de evidență (case de ajutor reciproc) și instituții financiare nebancale persoane juridice fără scop patrimonial;
- (iii) societăți de servicii de intermediere financiară.

Auxiliari financiari – societăți și cvasisocietăți financiare, a căror funcție principală constă în exercitarea de activități financiare auxiliare. Acest sector instituțional cuprinde: societăți de registru, case de schimb valutar, burse de valori, case de compensare fără funcția de contraparte centrală, societăți de administrare a fondurilor mutuale, societăți de administrare a fondurilor de pensii private, brokeri de credite și alți auxiliari financiari a căror activitate este asociată cu intermedierea financiară (SEC 2010, par. 2.95-2.97).

S.126

Instituții financiare captive și alte entități creditoare – societăți și cvasisocietăți financiare care nu sunt implicate nici în activități de intermediere financiară, nici în furnizarea de servicii auxiliare și ale căror active și pasive nu sunt, în marea lor majoritate, tranzacționate pe piețele libere; acest sector instituțional cuprinde: societăți *holding* (dețin cote de control în capitalul unui grup de societăți filiale și a căror activitate principală constă în calitatea de proprietar al grupului fără a furniza niciun alt serviciu întreprinderilor în care este deținut capitalul, adică acestea nu administrează și nici nu gestionează alte unități), entități cu scop special care colectează fonduri pe piețele libere pentru a fi utilizate de societatea-mamă, casele de împrumut pe amanet, fondurile cu scop special ale administrațiilor publice (fonduri suverane de investiții), în cazul în care acestea sunt clasificate drept instituții financiare (SEC 2010, par. 2.98-2.99).

S.127

Societăți de asigurare – societăți și cvasisocietăți financiare, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din mutualizarea riscurilor, în principal sub formă de asigurări directe sau reasigurări (SEC 2010, par. 2.100-2.104). Acest sector instituțional cuprinde societăți de asigurare, grupuri financiare de asigurări.

S.128

Fonduri de pensii – societăți și cvasisocietăți financiare, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din mutualizarea riscurilor sociale și necesităților persoanelor asigurate (asigurări sociale); acest sector instituțional cuprinde fondurile de pensii private și numai acele fonduri de pensii de asigurări sociale care sunt constituite ca unități instituționale separate de unitățile care le-au creat, care dispun de autonomie de decizie și țin contabilitate completă (SEC 2010, par. 2.105-2.110).

S.129

Administrații publice (SEC 2010, par. 2.111-2.117)

S.13

Administrația centrală – organismele centrale a căror competență se întinde pe tot teritoriul țării, cu excepția administrațiilor sistemelor de asigurări sociale. Informațiile referitoare la activele și pasivele autorităților publice se includ în acest sector instituțional (SEC 2010, par. 2.114). Instituțiile administrației publice centrale sunt: Parlamentul României, Președinția României, Guvernul României, ministerele și celelalte organisme ale administrației centrale și instituțiile din subordinea lor directă. În acest subsector se includ și acele companii/societăți cu capital de stat de subordonare centrală care, conform metodologiei Eurostat (SEC 2010 și *Manualul de deficit și datorie publică*), nu sunt producători de piață.

S.1311

Administrațiile locale – administrațiile publice a căror competență se întinde numai pe o unitate administrativă locală, cu excepția instituțiilor teritoriale ale administrațiilor sistemelor de asigurări sociale (SEC 2010, par. 2.116). Instituțiile administrațiilor publice locale cuprind: consiliile comunale, orășenești, județene și Consiliul General al Municipiului București, ca autorități deliberative, și primarii, președinții consiliilor județene și primarul general al Municipiului București, ca autorități executive. În acest subsector se includ și acele companii/societăți cu capital de stat de subordonare locală care, conform metodologiei Eurostat (SEC 2010 și *Manualul de deficit și datorie publică*), nu sunt producători de piață.

S.1313

Companiile reclasificate în administrația publică centrală – societăți comerciale pe acțiuni, regii autonome și societăți cu răspundere limitată – **și locală** – societăți comerciale pe acțiuni, regii autonome și societăți cu răspundere limitată și asociații de dezvoltare intercomunitară – care raportează date în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2873/2016.

Administrațiile de securitate socială – cuprind autoritățile care administrează sistemele de asigurări sociale (sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, sistemul asigurărilor pentru șomaj, sistemul asigurărilor sociale de sănătate, sistemul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale și alte asemenea), precum și instituțiile teritoriale din subordinea acestora, indiferent de modul de finanțare (SEC 2010, par. 2.117).

S.1314

Gospodăriile populației – persoane fizice sau grupuri de persoane fizice consumatori de bunuri și servicii care folosesc aceeași locuință, utilizează în comun o parte sau totalitatea veniturilor și a patrimoniului, consumă în colectiv bunuri și servicii și, eventual, produc bunuri și/sau servicii nefinanciare exclusiv pentru consumul lor final; acest sector instituțional cuprinde, de asemenea, asociațiile familiale și persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent, asociațiile de persoane fără personalitate juridică (altele decât cvasisocietăți) care sunt producători de bunuri și servicii pentru piață, instituțiile fără scop lucrativ și fără personalitate juridică aflate în serviciul gospodăriilor populației, persoanele instituționalizate (în mănăstiri, unități de asistență socială și altele asemenea) (SEC 2010, par. 2.118-2.128).

S.14

Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației – persoane juridice care servesc gospodăriile populației, furnizând bunuri și servicii nedestinate pieței. Acest sector instituțional cuprinde: sindicate, grupuri profesionale, societăți științifice, asociații de consumatori, biserici și comunități religioase, cluburi sociale, recreative, culturale și sportive, organizații de caritate, asociații și fundații de binefacere finanțate prin transferuri voluntare (în numerar sau în natură), provenite de la alte entități și altele asemenea (SEC 2010, par. 2.129-2.130).

S.15

Restul lumii – unitățile nerezidente, în măsura în care acestea efectuează operațiuni sau au alte relații economice cu unități instituționale rezidente (SEC 2010, par. 2.131-2.134).

S.2

În cadrul sistemului conturilor naționale, operațiunile financiare se înregistrează la valorile de tranzacționare, adică valorile exprimate în moneda națională în care activele și/sau pasivele financiare implicate sunt create, lichidate, schimbate sau asumate între unități instituționale, pe baza unor considerente de ordin comercial. Operațiunile financiare și operațiunile în controparte, financiare sau nefinanciare, ale acestora se înregistrează la aceeași valoare de tranzacționare.

Instrumente financiare

	Coduri SEC 2010	
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	
Aur monetar		F.11
Drepturi speciale de tragere (DST)		F.12
Numerar și depozite	F.2	
Numerar		F.21
Depozite transferabile		F.22
Alte depozite		F.29
Titluri de natura datoriei	F.3	
Titluri de natura datoriei pe termen scurt		F.31
Titluri de natura datoriei pe termen lung		F.32
Credite	F.4	
Credite pe termen scurt		F.41
Credite pe termen lung		F.42
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	F.5	
Participații		F.51
Acțiuni cotate		F.511
Acțiuni necotate		F.512
Alte participații		F.519
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții		F.52
Acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară		F.521
Acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară		F.522
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	F.6	
Provizioane tehnice de asigurări generale		F.61
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor		F.62
Drepturi de pensie		F.63
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii		F.64
Drepturi la prestații, altele decât pensiile		F.65
Provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate		F.66
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	F.7	
Instrumente financiare derivate		F.71
Opțiuni		F.711
Contracte la termen		F.712
Opțiuni pe acțiuni ale angajaților		F.72

Alte conturi de primit/de plătit

Credite comerciale și avansuri

Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri

F.8

F.81

F.89

Aur monetar (F.11) – aurul deținut cu titlul de rezervă oficială de autoritățile monetare (banca centrală sau unități ale administrației centrale care îndeplinesc funcții atribuite băncii centrale) supuse controlului efectiv al acestora (SEC 2010, par. 5.57-5.68).

Drepturile speciale de tragere (F.12) – active de rezervă internaționale create de Fondul Monetar Internațional și alocate membrilor săi, pentru a permite creșterea rezervelor de active ale acestora (SEC 2010, par. 5.69-5.73).

Numerar și depozite (F.2) – moneda aflată în circulație și depozitele de orice natură în monedă națională sau în devize (SEC 2010, par. 5.74-5.75). Cuprinde 3 subcategorii de operațiuni financiare:

Numerar (F.21) – bancnotele și monedele în circulație care sunt utilizate în mod curent ca mijloc de plată (SEC 2010, par. 5.76-5.78).

Depozite transferabile (F.22) – depozite (în monedă națională sau devize) care se pot converti imediat în numerar sau care pot fi transferabile prin cecuri, virament, înscrisuri de datorii sau similare, fără niciun fel de cheltuieli importante, restricții semnificative sau penalizări (SEC 2010, par. 5.80-5.84).

Alte depozite (F.29) – depozite în monedă națională și devize, altele decât depozitele transferabile; acestea nu pot fi utilizate în orice moment ca mijloc de plată și nu pot fi transformate în numerar sau în depozite transferabile fără a le fi impuse cheltuieli importante sau restricții semnificative (SEC 2010, par. 5.85-5.88).

Titluri de natura datoriei (F.3) – active financiare negociabile care servesc drept dovadă a existenței datoriei, dar care nu-i conferă deținătorului niciun drept de proprietate asupra unității instituționale emitente (SEC 2010, par. 5.89-5.111). Sunt cuprinse titlurile cu dobândă fixă, variabilă, mixtă, plasamente private și obligațiuni garantate. În funcție de scadența inițială sunt clasificate în două subcategorii:

Titluri de natura datoriei pe termen scurt (F.31) – titluri de natura datoriei, a căror scadență este, în mod normal, de 1 an sau mai puțin (2 ani în cazuri excepționale) (SEC 2010, par. 5.92a).

Titluri de natura datoriei pe termen lung (F.32) – titluri de natura datoriei, având o scadență inițială, în mod obișnuit, de peste 1 an (SEC 2010, par. 5.92b).

Credite (F.4) – active financiare constituite în momentul în care creditorii avansează fondurile debitorilor lor, direct sau prin intermediul brokerilor, și care nu se materializează prin niciun document sau apar evidențiate într-un document nenegociabil (SEC 2010, par. 5.112-5.138).

Credite pe termen scurt (F.41) – creditele a căror scadență este, în mod normal, de 1 an sau mai puțin, precum și creditele rambursabile la vedere (SEC 2010, par. 5.115a).

Credite pe termen lung (F.42) – creditele a căror scadență inițială este în mod obișnuit de cel puțin 1 an (SEC 2010, par. 5.115b).

Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.5) – active financiare care reprezintă drepturi asupra proprietății societăților și cvasisocietăților și permit în mod firesc deținătorilor lor să participe la împărțirea nu numai a beneficiilor, dar și a activelor nete în cazul lichidării societății sau cvasisocietății (SEC 2010, par. 5.139-5.167).

Participații (F.51) – active financiare, altele decât acțiuni ale organismelor de plasament colectiv care reprezintă drepturi de proprietate asupra societăților și cvasisocietăților, care le permit în mod firesc deținătorilor lor să participe la împărțirea nu numai a beneficiilor, dar și a activelor nete în cazul lichidării societății sau cvasisocietății (SEC 2010, par. 5.141-5.159).

Acțiuni cotate (F.511) – acțiuni care fac obiectul unei cotații la bursa oficială sau pe o altă piață secundară (SEC 2010, par. 5.146).

Acțiuni necotate (F.512) – titlurile care nu fac obiectul unei cotații (SEC 2010, par. 5.147-5.152).

Alte participații (F.519) – toate formele de participații, altele decât cele clasificate la subpozițiile F.511, F.512 sau la subcategoriile F.52 (SEC 2010, par. 5.153-5.159).

Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.52) – titluri emise de o anumită categorie de societăți financiare, al căror unic scop este de a investi capitalurile colectate de la public pe piețele monetare și de capital și/sau în bunuri imobiliare (SEC 2010, par. 5.160-5.167).

Acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară (F.521) – acțiuni sau unități emise de fondurile de piață monetară; acestea sunt considerate substitute pentru depozite și sunt transferabile (SEC 2010, par. 5.164).

Acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară (F.522) – creanțe ale investitorilor asupra unei părți din valoarea unui fond de investiții nemonetar; aceste unități sunt emise de fondurile de investiții (SEC 2010, par. 5.165-5.167).

Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (F.6) – (SEC 2010, par. 5.168-5.197).

Provizioane tehnice de asigurări generale (F.61) – creanțe financiare deținute de titularii de polițe de asigurări generale asupra societăților de asigurare în ceea ce privește primele neîncasate și indemnizațiile de plătit (SEC 2010, par. 5.169-5.173).

Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor (F.62) – creanțe financiare pe care titularii de polițe de asigurare de viață și beneficiarii rentelor le au asupra societăților de asigurare de viață (SEC 2010, par. 5.174-5.179).

Drepturi de pensie (F.63) – cuprind creanțele financiare pe care angajații actuali sau foștii angajați le dețin în raport cu angajatorii lor, societățile de asigurare, sau cu un sistem desemnat de angajator pentru plata pensiilor (SEC 2010, par. 5.180-5.184).

Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F.64) – pentru situația în care angajatorul delegă prin contract un terț ca administrator al fondului de pensii în beneficiul angajaților săi (SEC 2010, par. 5.185-5.186).

Drepturi la prestații, altele decât pensiile (F.65) – reprezintă excedentul contribuțiilor nete comparativ cu prestațiile, fiind o obligație a sistemului de asigurări față de beneficiari (SEC 2010, par. 5.187).

Provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate (F.66) – creanțe financiare deținute de beneficiari pentru garanții ce acoperă diverse instrumente financiare cum ar fi depozite, titluri de natura datoriei, împrumuturi și credite comerciale; ele sunt pasive financiare emise de instituțiile financiare, dar și de administrațiile publice (SEC 2010, par. 5.188-5.197).

Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (F.7) – instrumente financiare create pe baza unui activ suport (SEC 2010, par. 5.198-5.229).

Instrumente financiare derivate (F.71) – instrumente financiare corelate cu un instrument financiar specificat, cu un indice sau cu o marfă, prin intermediul cărora pe piețele financiare se pot tranzacționa în contul lor riscuri financiare specifice (SEC 2010, par. 5.199-5.202).

Opțiuni (F.711) – contracte care conferă titularului opțiunii dreptul, dar nu și obligația, de a cumpăra de la emitentul opțiunii sau de a-i vinde acestuia un activ la un preț prestabilit într-un interval de timp dat sau la o anumită dată (SEC 2010, par. 5.203-5.206).

Contracte la termen (F.712) – instrumente financiare în temeiul cărora cele două părți agreează să schimbe o cantitate specificată dintr-un activ suport la un preț convenit (prețul de exercitare) la o dată specificată (SEC 2010, par. 5.207-5.220).

Opțiuni pe acțiuni ale angajaților (F.72) – acorduri încheiate la o anumită dată, în cadrul cărora un angajat are dreptul de a achiziționa un anumit număr de acțiuni din stocul angajatorului la un preț stabilit, fie la un moment fixat, fie în decursul unei perioade imediat următoare datei de intrare în drepturi (SEC 2010, par. 5.221-5.229).

Alte conturi de primit/de plătit (F.8) – active financiare create drept contrapartidă la operațiunile financiare și nefinanciare pentru care se observă un decalaj între momentul în care are loc operațiunea și momentul efectuării plății corespunzătoare (SEC 2010, par. 5.230-5.232).

Credite comerciale și avansuri (F.81) – creanțele financiare ce rezultă din acordarea directă a creditelor de către furnizori cumpărătorilor în cadrul operațiunilor cu bunuri și servicii, ca și avansurile pentru lucrările în curs de execuție sau comandate care pot fi asociate cu astfel de operațiuni (SEC 2010, par. 5.233-5.239).

Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri (F.89) – creanțele ce rezultă din decalajele între momentul în care are loc operațiunea de repartiție sau operațiunea financiară pe piața secundară și momentul efectuării plății corespunzătoare. Se includ, de asemenea, și creanțele ce rezultă din veniturile de primit (SEC 2010, par. 5.240-5.244).

Lista graficelor

Grafic 1	Evoluția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.11	6
Grafic 2	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.11	6
Grafic 3	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.11, 2023	6
Grafic 4	Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.11	7
Grafic 5	Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.11, 2023	7
Grafic 6	Evoluția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.12K	9
Grafic 7	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.12K	10
Grafic 8	Ponderea în PIB a activelor financiare ale sectorului S.12K	10
Grafic 9	Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.12K	11
Grafic 10	Ponderea în PIB a activelor financiare ale sectorului S.12K	11
Grafic 11	Structura activelor financiare ale intermediarilor financiari nebancari pe subsectoare instituționale în 2023	12
Grafic 12	Structura pasivelor financiare ale intermediarilor financiari nebancari pe subsectoare instituționale în 2023	12
Grafic 13	Dinamica avuției nete și capacității (+)/necesarului (-) de finanțare a intermediarilor financiari nebancari	13
Grafic 14	Ponderea operațiunilor financiare derulate de entitățile angajate în intermedierea financiară nebancaară în activele și pasivele sistemului financiar în anul 2023	13
Grafic 15	Evoluția comparativă a dinamicii activelor financiare ale sectorului S.124	15
Grafic 16	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.124	16
Grafic 17	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.124, 2023	16
Grafic 18	Structura creanțelor financiare ale fondurilor de investiții pe principalele sectoare contraparte, 2023	16
Grafic 19	Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.124	17
Grafic 20	Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.124, 2023	17
Grafic 21	Dinamica pasivelor financiare ale sectorului S.124	17
Grafic 22	Structura principalelor sectoare instituționale care dețin acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară în anul 2023	18
Grafic 23	Dinamica activelor financiare ale sectorului S.125	19
Grafic 24	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.125	20
Grafic 25	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.125, 2023	20
Grafic 26	Credite acordate de S.125 pe sectoare contraparte în anul 2023	20

Grafic 27	Dinamica pasivelor financiare ale sectorului S.125	21
Grafic 28	Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.125	21
Grafic 29	Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.125, 2023	21
Grafic 30	Structura pe sectoare contraparte a participațiilor și acțiunile emise de sectorul S.125 în 2023	22
Grafic 31	Evoluția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.125	23
Grafic 32	Evoluția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.128	24
Grafic 33	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.128	24
Grafic 34	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.128, 2023	24
Grafic 35	Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.128	25
Grafic 36	Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.128, 2023	25
Grafic 37	Structura sistemului de pensii private în anul 2023	26
Grafic 38	Dinamica drepturilor de pensie pe cei doi piloni de pensii private	26
Grafic 39	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.129	27
Grafic 40	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.129, 2023	27
Grafic 41	Drepturi de pensie	27
Grafic 42	Evoluția necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.13	29
Grafic 43	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.13	30
Grafic 44	Evoluția tranzacțiilor cu active financiare ale sectorului S.13	30
Grafic 45	Structura deținerilor de participații și acțiuni ale administrațiilor publice	30
Grafic 46	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.13, 2023	31
Grafic 47	Dinamica stocului pasivelor financiare ale sectorului S.13	31
Grafic 48	Structura stocului pasivelor financiare ale sectorului S.13, 2023	31
Grafic 49	Evoluția tranzacțiilor financiare cu pasive ale sectorului S.13	32
Grafic 50	Datoria publică, exprimată la valoarea de piață, pe tipuri de creditori	33
Grafic 51	Evoluția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.14	34
Grafic 52	Dinamica stocului activelor financiare ale sectorului S.14	35
Grafic 53	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.14, 2023	35
Grafic 54	Dinamica tranzacțiilor cu active financiare ale sectorului S.14	35
Grafic 55	Structura stocului de participații pe sectoare instituționale deținute de S.14 în 2023	36
Grafic 56	Structura stocului de participații pe sectoare instituționale și tipuri de instrumente financiare, deținute de S.14 în 2023	36

Grafic 57	Disponibilitățile gospodăriilor populației – pondere în totalul activelor financiare S.14	37
Grafic 58	Participații de capital – pondere în totalul activelor financiare ale sectorului S.14	38
Grafic 59	Acțiuni cotate – pondere în totalul activelor financiare ale sectorului S.14	38
Grafic 60	Titluri de stat, certificate de trezorerie, obligațiuni – pondere în totalul activelor financiare ale sectorului S.14	38
Grafic 61	Dinamica pasivelor financiare ale sectorului S.14	39
Grafic 62	Structura pasivelor financiare ale sectorului S.14, 2023	39
Grafic 63	Evoluția stocului creditelor sectorului S.14 și ponderii acestuia în PIB	39
Grafic 64	Dinamica tranzacțiilor cu pasive financiare ale sectorului S.14	39
Grafic 65	Dinamica principalelor plasamente ale sectorului S.2 în economia românească	42
Grafic 66	Structura stocului activelor financiare ale sectorului S.2, 2023	42
Grafic 67	Principalele sectoare din economia românească beneficiare de plasamente externe	42
Grafic 68	Structura plasamentelor sectorului S.2 în anul 2023	43
Grafic 69	Dinamica tranzacțiilor cu active financiare ale sectorului S.2 în economia românească	44
Grafic 70	Dinamica principalelor angajamente ale sectorului S.2 în economia românească	45
Grafic 71	Structura pasivelor financiare ale sectorului S.2, 2023	45
Grafic 72	Dinamica tranzacțiilor cu pasive financiare ale sectorului S.2 în economia românească	45
Grafic 73	Evoluția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectorului S.2	46
Figura A	Matricea fluxurilor financiare consolidate pe sectoare contraparte în anul 2023	58
Figura B	Stocul creditelor acordate pe sectoare contraparte în anul 2023	59
Figura C	Stocul depozitelor plasate pe sectoare contraparte în anul 2023	60
Grafic A	Structura stocului creanțelor financiare ale economiei naționale (S.1)	61
Grafic B	Structura stocului angajamentelor financiare ale economiei naționale (S.1)	61
Grafic C	Contribuția activelor financiare la dinamica anuală a stocului creanțelor financiare totale în perioada 2007-2023	62

Grafic D	Contribuția pasivelor financiare la dinamica anuală a stocului angajamentelor financiare totale	62
Grafic E	Evoluția tranzacțiilor financiare de natura creanțelor ale economiei naționale (S.1)	63
Grafic F	Evoluția tranzacțiilor financiare de natura angajamentelor ale economiei naționale (S.1)	63
Grafic G	Contribuția capacității nete (+)/necesarului net (-) de finanțare a sectoarelor rezidente	64

